

RETSHJÆLP I DANMARK

Af Bettina Lemann Kristiansen

Delrapport I:

Beskrivelse af retshjælpstilbuddene

Dette projekt er støttet økonomisk af Justitsministeriets Forskningspulje. Projektets gennemførelse og resultater er alene forfatterens ansvar. De vurderinger og synspunkter, der fremsættes i rapporten, er forfatterens egne og de deles ikke nødvendigvis af Justitsministeriet.

Forord

Baggrunden for projektet er, at det på den ene side er et grundlæggende retsprincip, at der skal være lighed for loven, herunder at der skal være mulighed for at gøre sin ret gældende. På den anden side koster det penge, at få sin sag prøvet ved domstolene og at få advokatbistand. Dette betyder, at en del mennesker i realiteten vil være afskåret fra at benytte sig heraf, medmindre der er adgang til gratis eller næsten gratis retshjælp.

I 1970'erne blev der lavet en række undersøgelser af retshjælp i Danmark og Norge, særligt med henblik på den retshjælp, der ydes af *retshjælpskontorer*. Disse undersøgelser viste et stort udækket retshjælpsbehov, men siden er der ikke lavet sådanne undersøgelser. Netop undersøgelser af den retshjælp der ydes af retshjælpskontorerne, er velegnet til at belyse et eventuelt udækket retshjælpsbehov, idet adgangen til vederlagsfri hjælp og den uformelle struktur og form vil tiltrække rådssøgende, som ikke ønsker at benytte de øvrige retshjælpstilbud.

Advokatrådet var i januar 2002 vært for en konference om retshjælp i *forvaltningen*, afholdt på Christiansborg. Det konkluderes i denne forbindelse, at der er et reelt behov for øget adgang til retshjælp i forvaltningen, og at der er særlige retssikkerhedsmæssige problemer i sagsbehandlingen hos kommuner og amter. Konferencen havde særligt fokus på behovet for advokatbistand i disse sager.

Advokatrådet har endvidere foranlediget udarbejdelsen af en rapport (2002) om retshjælpsordninger ved *advokater* i Danmark, dvs. offentlig retshjælp ved advokat, fri proces ordningen, retshjælpsforsikringsordningen og Advokatvagten. Rapporten bygger på en spørgeskemaundersøgelse foretaget af Gallup. Undersøgelsen viser bl.a., at den gruppe blandt de adspurgte, som havde behov for retshjælp, men ikke havde fået det, var næsten lige så stor som den gruppe, der havde fået retshjælp.

Såvel konferencen som rapporten tyder således på, at der både i sager i forvaltningen og i almindeligt hverdagsliv er et udækket behov for retshjælp.

Retsplejerådet har afgivet en række betænkninger om den nyligt gennemførte *reform* af den civile retspleje, hvori indgår overvejelser vedrørende retshjælp – også den retshjælp, der ydes af retshjælpskontorerne. Retsplejerådet konkluderer, at der ikke er behov for grundlæggende ændringer i den eksisterende flerstrengede retshjælpsmodel. Retsplejerådet mener dog, at der er

behov for et bedre samspil mellem de forskellige retshjælpsordninger indbyrdes, ligesom et enklere og enstrengt regelsæt foreslås.

På denne baggrund har det fornyet aktualitet at undersøge, hvordan retshjælpsbehovet ser ud nu, og i hvilken udstrækning dette dækkes af de eksisterende retshjælpsordninger.

Denne rapport er en afrapportering af en empirisk undersøgelse foretaget i en række udvalgte retshjælpstilbud. Rapporten skal indgå i det videre arbejde med projektet.

Jeg vil gerne takke alle de medvirkende retshjælpsinstitutioner og advokattagter samt medarbejderne og rådssøgende her, der velvilligt har udfyldt spørgeskemaerne. En særlig tak til Aarhus Retshjælp, hvor hovedundersøgelsen har foregået.

Jeg vil også gerne takke de mange studentermedhjælpere, som har deltaget i arbejdet med at opbygge kodesystem (Lajla Knudsen), indtastet data (Peter Astrup, Thomas Kure Jepsen, Andreas Christoffer Rubæk) samt gennemført analyser i SPSS samt udarbejdet tabelmateriale (Lasse Hønge Flarup, Iulia Marian, Morten Engsbye og Cæcilia Fogh Jensen). Denne delrapport er i vid udstrækning en afrapportering af disse studentermedhjælperes arbejde.

Århus november 2009

Bettina Lemann Kristiansen

Indholdsfortegnelse

Resume´	5
1) Indledning	6
2) Empiri og metode	7
3) HVEM benytter de forskellige retshjælpstilbud?..	12
4) Rådssøgendes kilder til kendskab til retshjælpstilbuddet.....	29
5) Erfaring med retshjælp fra tidligere.	40
6) Den ydede retshjælp - HVAD spørges der om?..	52
7) Resultat af første henvendelse.....	76
8) Hvem er modpart?.....	92
9) Konklusion	93

Resume´

Undersøgelsen, som behandles i denne rapport, har til formål at beskrive og undersøge de retshjælpstilbud der findes i Danmark.

Undersøgelsen er gennemført som en spørgeskemaundersøgelse i en række udvalgte retshjælpstilbud. Der er udvalgt dels nogle forskellige retshjælpsinstitutioner dels nogle advokatvagter. Rådgiverne har udfyldt et spørgeskema ved hver ny henvendelse i undersøgelsesperioden. Spørgeskemaet er vedlagt rapporten som et bilag.

I første række bidrager denne undersøgelse til en afdækning af *de eksisterende retshjælpstilbud*: Hvem der anvender de forskellige retshjælpstilbud, hvad der spørges om, og hvilken form for retshjælp der modtages/ydes.

Dermed bidrager undersøgelsen til at beskrive retshjælpsbehovet, og danner afsæt for overvejelser med hensyn til, om der er et udækket retshjælpsbehov. Ved at inddrage advokaternes retshjælpstilbud i både byer med og uden retshjælpskontorer kan undersøgelsen således belyse, hvorvidt det forhold, at der er et retshjælpskontor, betyder, at der her dækkes et retshjælpsbehov, som ellers ikke ville blive dækket.

Undersøgelsen kan dog ikke besvare dette spørgsmål fuldt ud. Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen er derfor sammenholdt med *generelle statistiske oplysninger*, primært oplysninger fra Danmarks Statistik og Kommunedata. Herved bliver det muligt at se, om der er segmenter i befolkningen (i den pågældende by, hhv. på landsplan), som ikke figurerer, eller som er under- eller overrepræsenterede i undersøgelsens population.

Denne delrapport følges op med yderligere to delrapporter:

Delrapport II: Brugerundersøgelsen

Delrapport III: Retshjælpens sagsbehandling

Undersøgelsen udgør et element i et større projekt, og vil indgå i det videre arbejde hermed.

1) Indledning

Det er et centralt element i projektet om ”Retshjælp i Danmark”, at der foretages en **empirisk undersøgelse** af det eksisterende retshjælpsbehov. Undersøgelsen indgår i de videre undersøgelser af, hvordan og hvorvidt dette behov er dækket af de eksisterende retshjælpstilbud.

Indledningsvis vil jeg dog give en kortfattet **beskrivelse af det samlede projekt om retshjælp**, som undersøgelsen er en del af.

De **hovedspørgsmål**, som søges afdækket i undersøgelsen, er:

- Hvilket retshjælpsbehov er der i dag i Danmark?
- Hvordan og i hvilken udstrækning er dette retshjælpsbehov dækket af de eksisterende retshjælpsordninger?
- Hvem bruger de forskellige retshjælpstilbud? Hvilken retshjælp ydes/modtages?
- Er der stadigvæk et udækket behov? - i givet fald hvilket?
- Hvordan kan dette behov bedst tilgodeses?

Projektet indeholder seks dele. I den *første del* behandles spørgsmålet om, hvorfor der ydes / bør ydes retshjælp. Her analyseres den historiske baggrund herfor samt forskellige teoretiske overvejelser vedrørende både retshjælpsbehovet og dækningen heraf. Endvidere behandles begrebet retshjælp – hvad er ”retshjælp” egentlig? Hvad omfattes heraf? Er der sket ændringer eller udviklinger heri? I projektets *anden del* redegøres for de undersøgelser, der er lavet af retshjælp – fortrinsvis i de nordiske lande. I *del tre* redegøres for de eksisterende retshjælpstilbud, herunder lovgrundlaget og den nuværende struktur i retshjælpstilbuddene. I *del fire* redegøres for den empiriske undersøgelse af retshjælp (dvs. den undersøgelse, som beskrives nærmere nedenfor) – og dennes resultater. I *del fem* belyses de ovennævnte spørgsmål vedrørende retshjælpsbehovet og dækningen heraf, herunder hvorvidt der er et udækket retshjælpsbehov. Endelig i *del seks* redegøres for de overvejelser af retspolitisk karakter, som projektet giver anledning til, herunder vurderes behovet for ændringer i de eksisterende retshjælpstilbud.

I det følgende redegøres for *den empiriske undersøgelse*, som indgår i projektet. Det er denne del af projektet, som er gennemført med støtte fra Justitsministeriets forskningsfond, og derfor den, der er genstand for denne rapport. Denne vil – sammen med de øvrige dele af projektet – danne grundlag for yderligere publikationer.

2) Empiri og metode

Formålet med denne undersøgelse er at få *beskrevet retshjælpsbehovet*, herunder, hvem der benytter de forskellige retshjælpstilbud, hvilket forhåndskendskab de har til retshjælp, hvilken hjælp de efterspørger, samt hvilken retshjælp der faktisk ydes.

Overordnet set er der tale om et *case-design*. Undersøgelsen af den eksisterende retshjælpsdækning er gennemført som en *survey-undersøgelse* i udvalgte retshjælpstilbud.

Valget af retshjælpstilbud er sket ud fra en række kriterier. Undersøgelsen omfatter en række forskellige retshjælpstilbud, herunder private retshjælpskontorer og Advokatvagter. Retshjælpstilbuddene er udvalgt efter en teoretisk sampling, dvs. at det på forhånd er overvejet, hvilke forhold der potentielt er betydningsfulde: I denne sammenhæng fx:

- forventede forskelle i klientgrundlag
- geografiske forskelle – herunder at der indgår såvel byer med retshjælpskontor og advokatvagt, som byer uden retshjælpskontor
- byernes størrelse, erhvervsstruktur og gennemsnitsindkomst
- antallet af advokatkontorer i byen

Hovedundersøgelsen er foretaget i Århus Retshjælp. Denne retshjælp er en privat retshjælp åbnet i 1936. Den er placeret i landets næststørste by, i centrum af byen. Den betjener helt overvejende borgere i Århus. Der er årligt ca. 5000 personlige henvendelser (med *henvendelser* menes nye henvendelser, idet henvendelser i allerede verserende sager ikke medregnes). Udover den mundtlige rådgivning foretages sagsbehandling. Omtrent 20 % af henvendelserne fører til at sagsbehandling indledes. (Kilde: institutionens årsberetninger)

De andre deltagende *retshjælpsinstitutioner* er: Københavns Retshjælp og Gellerupparkens Retshjælp i Århus, samt Silkeborg Retshjælp.

Københavns Retshjælp er landets ældre retshjælpsinstitution, grundlagt 1885, som ”Studentersamfundets retshjælp for ubemidlede”. Den er beliggende i landets hovedstad og største by. Her modtages årligt ca. 4000 personlige henvendelser og ca. 4.500 telefoniske henvendelser (kilde: institutionens årsberetninger). Her gennemføres også sagsbehandling.

Gellerupparkens Retshjælp er valgt, fordi den er oprettet for at dække retshjælpsbehovet i et lokalområde. Den blev etableret som del af et forsk-

ningsprojekt, netop for at belyse betydningen af at retshjælp placeres i geografisk nærhed af brugerne. Hertil kommer, at der foreligger en undersøgelse af denne retshjælp (Lis Sejr m.fl. Retshjælp i et lokalområde. Forskningsrapport, Aarhus Universitet 1977). Dermed er det muligt at lave sammenligninger af retshjælpsbehovet over tid. Endelig er der tale om at Gellerupparken i de forløbne år har fået en meget ændret beboersammensætning, hvilket også udgør et interessant aspekt at få med i undersøgelsen. (Disse aspekter indgår ikke i denne rapport)

Silkeborg Retshjælp er en del af LO Silkeborg-Favrskov. Retshjælpen er dog åben for alle. Denne retshjælp er opdelt i to dele – en juridisk retshjælp og en socialrådgiverfaglig retshjælp. Spørgeskemaundersøgelsen, som afreporteres her, er alene foretaget i den juridiske del af retshjælpen.

Herudover er udvalgt en række *advokatvagter*. Advokatvagten er etableret på privat initiativ og findes i en række byer. Det er traditionelt et kerneområde for advokater at yde førprocessuel retshjælp. I forhold til advokaternes virke er det klare udgangspunkt, at borgere selv skal betale for den ydede bistand. Der findes imidlertid forskellige ordninger, der gennem offentlige tilskud, sikrer at borgere kan få retshjælp enten helt gratis eller mod en relativt beskedne egenbetaling. Det er tilbud om gratis retshjælp i form af rådgivning i advokatvagten, der indgår i denne undersøgelse.

Tanken er at advokatvagten skulle være landsdækkende – i modsætning til retshjælpsinstitutionerne, som oftest er opstået i storbyer, hvor der findes jur- eller socialrådgiveruddannelser. Ved valget af deltagende advokatvagter er der lagt vægt på at få en geografisk spredning, at få advokatvagter fra byer med en retshjælpsinstitution og fra byer uden en sådan institution, samt forskelle i erhvervsstruktur samt gennemsnitsindkomst. De i undersøgelsen deltagende advokatvagter er: Silkeborg, Holstebro, Gentofte, Roskilde, Bjerringbro og Esbjerg

Det anslås at advokatvagterne modtager ca. 20.000 henvendelser om året (kilde: Advokatsamfundet). De i undersøgelsen deltagende advokatvagter blev som led i tilrettelæggelsen forespurgt om, hvor mange henvendelser de ville anslå i undersøgelsesperioden, som for disse retshjælpstilbud havde en varighed af 3 måneder. Antallet af faktiske henvendelser har dog for samtlige medvirkende advokatvagter vist sig at være markant lavere end det anslåede antal henvendelser, hertil kommer, at det af tilbagemeldingerne fremgår, at nogle rådgivere indimellem havde glemt at udfylde spørgeskemaet. Dette har betydet, at det i de fleste af sammenligningerne har været nødvendigt at slå disse sammen i en samlet kategori for at få tilstrækkeligt mange observationer. Dog er data fra Silkeborg Advokatvagt i en række

sammenhænge sammenholdt med data fra Silkeborg Retshjælp. Dette for at undersøge forskelle mellem de to typer af retshjælpstilbud, når de er placeret i samme by og i princippet har samme målgruppe.

Det samlede antal respondenter i undersøgelsen er **2.398**. I det følgende angives antallet af respondenter fra de respektive retshjælpstilbud:

Århus Retshjælp – personlige henvendelser	1286
Århus Retshjælp – telefoniske henvendelser	375
Københavns Retshjælp	283
Gellerupparkens Retshjælp	118
Silkeborg Retshjælp (juridisk del)	76
Silkeborg advokatvagt	57
Samlede retshjælpsinstitutioner	2138
Samlede advokatvagter	260

Undersøgelsesperioden er for de fleste retshjælpstilbud 3 måneder. De fleste steder er der tale om hele populationen af nye henvendelser i undersøgelsesperioden. Dog er der for Københavns Retshjælp tale om en stikprøve idet undersøgelsen omfatter tre af ugedagene, alle 12 værelser i 12 uger.

Hovedundersøgelsen er gennemført i Århus Retshjælp, hvor undersøgelsesperioden var på 6 måneder. Her indgår alle nye henvendelser såvel personlige henvendelser, som telefoniske henvendelser.

I de udvalgte retshjælpstilbud har *rådgiverne* udfyldt et spørgeskema (se bilag) ved hver ny henvendelse i undersøgelsesperioden. I skemaet indgår en række spørgsmål vedrørende den rådssøgende med henblik på at kortlægge, *hvem* der bruger de forskellige retshjælpstilbud, og hvorfra den rådssøgende har *kendskab* til det konkrete retshjælpstilbud. Herudover registreres, *hvad* der spørges om samt *resultatet* af denne første henvendelse, herunder hvorvidt der rejses sag (i de retshjælpstilbud, som tilbyder egentlig sagsbehandling). Der er for Århus Retshjælps vedkommende sondret mellem de personlige henvendelser og telefoniske henvendelser – og ført særskilt statistik for de to grupper af respondenter. Formålet hermed er at undersøge, om det gør en forskel, når der er mulighed for telefonisk rådgivning – altså om gruppen af rådssøgende er forskellige og om retshjælpsbehovet er forskelligt.

Rådgiverskemaet er suppleret af et spørgeskema til den *rådssøgende* (se delrapport II), som skal belyse, hvorvidt den pågældendes retshjælpsbehov er dækket, samt graden af tilfredshed med retshjælpstilbuddet.

I begge skemaer indgår spørgsmål, som skal belyse *koordineringen* mellem de forskellige retshjælpstilbud, herunder i hvilket omfang man henviser til andre retshjælpstilbud – og hvilke.

Der er tale om en **kvantitativ metodisk tilgang**. Data fra spørgeskemaerne er underkastet en statistisk behandling i SPSS (statistik-program).

Hovedundersøgelsen er som nævnt foregået i Århus Retshjælp, hvor de ovennævnte spørgeskemaundersøgelser er suppleret med nogle mere **kvalitativt orienterede undersøgelser**. Alle nye sager, der er oprettet i undersøgelsesperioden (262 sager), er blevet fulgt fra start til slut, dvs. de tilfælde, hvor der indledes egentlig sagsbehandling. I disse sager har rådgiverne ført journal over, hvilke sagsbehandlingsskridt der er foretaget. Når sagen er afsluttet, redegør rådgiverne blandt andet for resultatet i sagen samt grundlaget for sagens afslutning. Der er ved sagens afslutning udleveret/tilsendt rådssøgende endnu et spørgeskema, indeholdende en række spørgsmål vedrørende den modtagne retshjælp. (Se delrapport III)

I første række bidrager denne undersøgelse til en afdækning af *de eksisterende retshjælpstilbud*: Hvem der anvender de forskellige retshjælpstilbud, hvad der spørges om, og hvilken form for retshjælp der modtages/ydes. Dermed bidrager undersøgelsen til at beskrive retshjælpsbehovet, herunder om der er et udækket retshjælpsbehov. Ved at advokaternes retshjælpstilbud i både byer med og uden retshjælpskontorer inddrages, kan undersøgelsen således belyse, hvorvidt det forhold, at der er et retshjælpskontor, betyder, at der her dækkes et retshjælpsbehov, som ellers ikke ville blive dækket.

Undersøgelsen kan dog ikke besvare dette spørgsmål fuldt ud. Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen er derfor sammenholdt med *generelle statistiske oplysninger*, primært oplysninger fra Danmarks Statistik og Kommunedata. Herved bliver det muligt at se, om der er segmenter i befolkningen (i den pågældende by, hhv. på landsplan), som ikke figurerer, eller som er under- eller overrepræsenterede i undersøgelsens population.

I det følgende gives en kort introduktion til den form for afrapportering, der er valgt. Rapporten indeholder en mængde tabeller og søjlediagrammer.

Her er et eksempel på en tabel fra rapporten:

Den rådsøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp fordelt på beskæftigelse og efter hvor den rådsøgende har henvendt sig

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelses-søgende	førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Alle retshjælpsinstitutioner***	32 35,2 %	200 25,1 %	56 19,6 %	79 33,5 %	38 30,9 %	90 31,4 %	66 62,5 %
Alle advokatvagter*	3 16,7 %	17 14,2 %	0	7 46,7 %	3 9,4 %	3 14,3 %	2 18,2 %
Samlede kontorer***	35 32,1 %	217 23,7 %	56 18,5 %	86 34,3 %	41 26,5 %	93 30,2 %	68 31,8 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

For det første bemærkes, at procentangivelserne i tabellen vedrører gruppen. Dette betyder, at det er 35,2 % af alle selvstændigt erhvervsdrivende rådsøgende i retshjælpsinstitutionerne, der har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra en retshjælpsinstitution. Procentangivelserne giver således ikke sammenlagt 100 %, hverken vertikalt eller horisontalt. Dette skyldes, at mange af tabellerne i det følgende er sammenligningstabeller og idet én rådssøgende kan have henvendt sig med mere en ét problem.

For det andet har resultaterne i tabellerne forskellige signifikansniveauer – dette er angivet med en stjerne *. Dele af undersøgelsen inddrager signifikansniveau målt efter en såkaldt statistisk χ^2 test for uafhængighed. Denne test måler om to variable der sammenlignes i en krydstabel er uafhængige af hinanden eller ej. Falder signifikansniveauet under 0,05 kan man afvise at de to variable er uafhængige af hinanden – med andre ord er fordelingen af den ene variabels værdier afhængige af hvilken værdi den anden variabel har. Man kan altså med χ^2 test måle om to variable påvirker hinanden eller om fordelingen af deres værdier er upåagt af den anden variabel.

Ses der eksempelvis på variabelen for alle retshjælpsinstitutioner, er den signifikant på 0,001 niveauet. Dette betyder, at der er meget god grund til at forkaste tanken om, at den rådsøgendes tidligere har erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp er *uafhængig* af hvilken beskæftigelsestype vedkommende har. Man kan således også se ud fra procentueringerne, at der er forskel på hvor stor en andel af hver beskæftigelsesgruppe, der har erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp, hvilket understøtter at der er afhæn-

gighed mellem de to variable. Havde der været tale om uafhængighed havde den procentvise andel af rådssøgende, der havde tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp, været ens på tværs af beskæftigelsesgrupperne.

I det følgende rapporteres om undersøgelsens resultater. Først redegøres for resultaterne for så vidt angår hvem de rådssøgende er.

3) HVEM benytter de forskellige retshjælpstilbud?

Man kan antage, at de, der benytter de respektive retshjælpstilbud, er en del af populationen i den pågældende kommune. Dette antages, selvom de fleste retshjælpstilbud i praksis er åbne for alle, der henvender sig.

Der er i spørgeskemaet spurgt til rådssøgendes postnummer.

For så vidt angår de personlige henvendelser i Århus Retshjælp har ca. 98 % af de rådssøgende angivet, at de bor i et postnummer indenfor Århus kommune.

Om det kan antages, at de, der anvender Århus Retshjælp via telefonisk kontakt, er en del af populationen i Århus kommune, er mere tvivlsomt end for de andre rådgivningssteder, da rådssøgende pr. telefon ikke er blevet bedt om at angive postnummer. Dog har Århus Retshjælp ikke reklameret for deres telefonrådgivning uden for Århus, hvorfor det må antages at langt størstedelen af henvendelserne kommer herfra. På denne baggrund sammenlignes data om respondenterne fra den telefoniske vejledning ligeledes med generelle data fra Århus kommune.

Et tilsvarende billede ses for Gellerupparkens Retshjælp, idet kun 1 % af rådssøgende her har opgivet postnummer udenfor Århus kommune.

Det antages, at Københavns Retshjælp er en del af populationen i København og Frederiksberg kommuner – ca. 90 % af de rådssøgende har da også postnummer indenfor disse 2 kommuner. I forhold til Århus og Gellerup er der altså en noget større del af rådssøgende, der ikke bor i nærområdet til retshjælpen. Her er der ikke ført særskilt statistik over de telefoniske henvendelser (således som det er sket i Århus), hvorfor det ikke vides om de ”udefra” kommende rådssøgende henvender sig personligt eller telefonisk.

For så vidt angår Silkeborg Retshjælp (juridisk del) har 73 % postnummer 8600 Silkeborg. Størstedelen af de andre angivne postnumre grænser op til

8600. Da postnumrene ikke følger kommunegrænserne er det dog svært at sige hvor stor en del af brugerne, der (udover de 73 %) bor i Silkeborg kommune. Men da dette er et landområde kan det forventes at der vil være en større del af brugere som kommer fra mindre kommuner, hvor det ikke er en retshjælp/advokatvagt.

For så vidt angår de medvirkende *advokatvagter* gælder tilsvarende, at langt hovedparten af de rådssøgende er hjemhørende i samme kommune, som det pågældende retshjælpstilbud. %-andelen af rådssøgende fra samme kommune som advokatvagten er hhv: Silkeborg: 75%; Roskilde 78%, Holstebro 75% (resten af de rådssøgende kommer fra tilgrænsende postdistrikter, som dog ikke er en del af kommunen) og for Esbjerg 88%. Gentofte advokatvagt adskiller sig på dette punkt fra de øvrige idet kun 65 % af brugerne har postnummer i Gentofte kommune.

Jeg har valgt i det følgende at sammenholde data fra de respektive retshjælpstilbud med statistik fra den/de kommuner som det pågældende retshjælpstilbud er hjemhørende i. På ovennævnte baggrund kan de følgende analyser således formodes kun at have et lille usikkerhedsmoment i sammenligningen med generel statistik fra de respektive kommuner.

I spørgeskemaet indgår en række grundoplysninger om den rådssøgende, herunder køn, alder, civilstand, antal børn, uddannelse og beskæftigelse.

Herudover indeholdt spørgeskemaet spørgsmål om rådssøgendes økonomi (netto husstandsindkomst). I det følgende redegøres for resultaterne fra undersøgelsen i relation til disse spørgsmål.

3.1. Rådssøgendes køn

Undersøgelsen viser, at der er lidt flere kvinder (53,9 %) end mænd (46,1 %) der bruger retshjælpstilbuddene.

Køn er naturligvis inddelt efter mand og kvinde, men der er en lille fejlmargen, idet det forekommer, at fx et ægtepar eller et par ugift samlevende henvender sig til retshjælpsinstitutionerne eller advokatvagterne sammen. I så fald vil alene den ene af disse rådssøgende blive registreret. Herudover kan den rådssøgende være repræsentant for en forening eller lignende fx en ejerforening, således at det i realiteten er en juridisk person, der er rådssøgende. Der er i denne rapport set bort fra disse forhold.

I den følgende tabel vises resultaterne for de deltagende *retshjælpsinstitutioner*.

Tabel 3.1.1

Sammenligning af den procentuelle fordeling af henvendelser for køn mellem institutioner, med afvigelse fra kommunedata

	Mand	Kvinde
Århus retshjælp	46,6 % -3,1	53,4 % +3,1
Århus telefonisk henvendelse	37,7 % -12	62,3 % +12
Københavns retshjælp	48,8 % -1,4	51,2 % +1,4
Gellerup	64,2 % +14,5	35,8 % -14,5
Silkeborg retshjælp	34,2 % -15,8	65,8 % +15,8

For de to største retshjælpsinstitutioner er kønsfordelingen ret tæt på kommunedata.

Fig. 3.1.1
Århus retshjælp sammenlignet med kommunedata

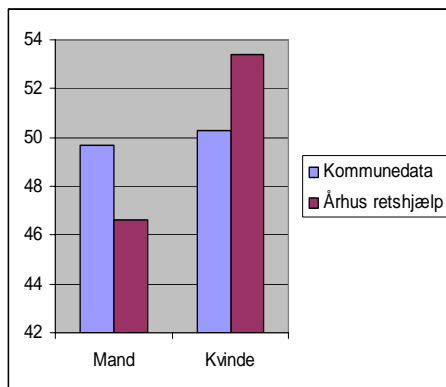
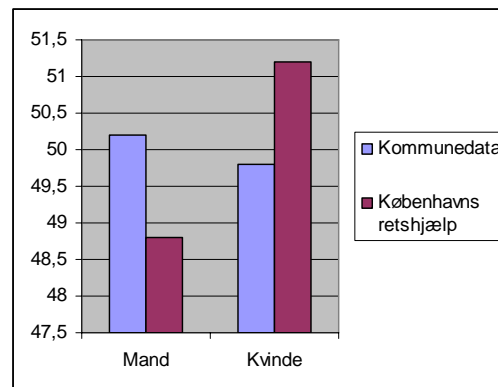
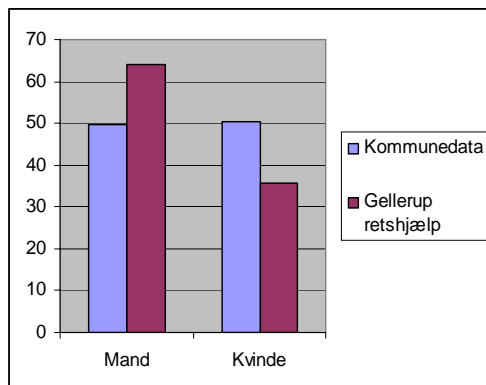

fig. 3.1.2
Københavns retshjælp sammenlignet med kommunedata

Der er kun en enkelt retshjælpsinstitution, hvor der er flere mænd (64,2 %) end kvinder (35,8 %) blandt de rådssøgende – nemlig Gellerupparkens Retshjælp. Dette skyldes formentlig beboersammensætningen i Gellerupparken, samt sprogbarrierer. Her er der endvidere tale om en forholdsvis stor afvigelse i forhold til den generelle kønsfordeling i kommunen.

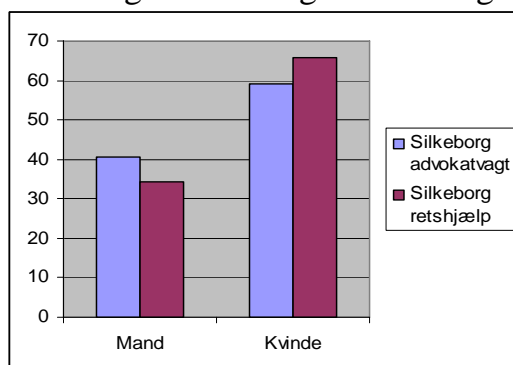
Fig.3.1.3.
Gellerup retshjælp sammenlignet
med kommunedata

Der er for *advokatvagternes* vedkommende tale om så få henvendelser og dermed så lave n , at det ikke giver mening at se på den enkelte advokatvagt. De samlede tal for advokatvagterne viser en svag overvægt af kvinder blandt de rådssøgende 52,3 % kvinder og 47,7 % mænd.

I Silkeborg er kønsfordelingen for henholdsvis retshjælpsinstitutionen og advokatvagten nogenlunde den samme. For begge retshjælpstilbuds vedkommende er der tale om en svag overrepræsentation af kvinder sammenholdt med kommunedata. Der er lidt flere mænd der vælger advokatvagten og lidt flere kvinder der vælger retshjælpsinstitutionen.

Fig 3.1.4.
Silkeborg advokatvagt sammenlignet med silkeborg retshjælp

Sammenfattende er der blandt retshjælpsbrugerne en lille overvægt af kvinder. Kønsfordelingen er samlet set 45,9 % mænd og 54,1 % kvinder. Dog gælder dette ikke for Gellerupparkens retshjælp, hvor mænd udgør 64,2 %

af brugerne, hvilket formentlig skal tilskrives beboersammensætningen i Gellerupparken.

3.2.Rådssøgendes alder

For at øge overskueligheden er aldersvariablen blevet inddelt i ti-års intervaller, dog med undtagelse af aldersgruppen 15-19-årige. Dette betyder færre grupper i analyserne. På denne måde mistes noget mere præcis information. Til gengæld vil man kunne sige noget mere generelt om sammenhænge. Analysen for alder omhandler endvidere kun 15-69-årige svarende til dem, der er opgjort under Danmarks Statistik. Dette betyder, at rådssøgende udenfor dette interval er frasorteret under aldersanalysen.

I det følgende vises først resultaterne for de enkelte institutioner. Diagrammerne viser aldersfordelingen blandt de rådssøgende opdelt i intervaller af ti år og sammenholdt med kommunedata.

Fig 3.2.1

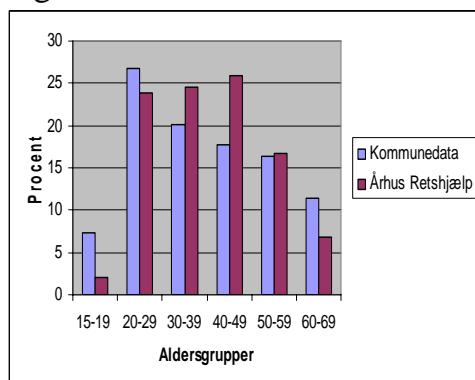
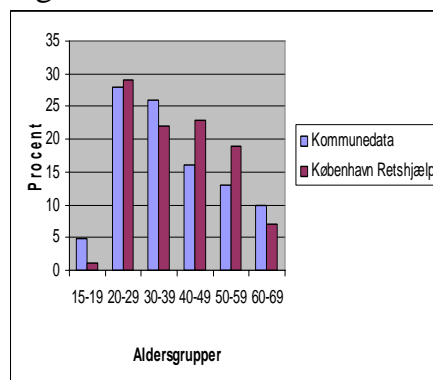

Fig 3.2.2

Resultaterne fra de to store *retshjælpsinstitutioner* viser, at der er en klar tendens til at de unge aldersgrupper og de ældre aldersgrupper er underrepræsenterede i populationen af rådssøgende. Kun for aldersgruppen 20-29 år svarer andelen af retshjælpsbrugere til andelen i kommunernes befolkning. Aldersgruppen 40-49 er markant overrepræsenteret. Forskellen mellem de rådssøgendes aldersfordeling og kommunens aldersfordeling er signifikant.

De følgende tabeller fra Gellerupparkens Retshjælp og fra den telefoniske retshjælp under Århus Retshjælp viser, at mønstret er det samme her. Dog er gruppen af 30-39 årige let overrepræsenterede i den telefoniske retshjælp, hvorimod aldersgruppen 20-29 år er underrepræsenterede. Tallene fra Gellerupparkens retshjælp afviger ganske meget fra tallene fra Århus retshjælp.

Det er de samme tendenser for over- henholdsvis underrepræsentation af aldersgrupperne, men de er endnu mere udtalt her.

Fig 3.2.3

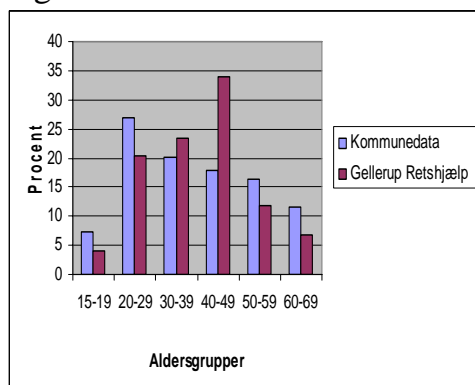
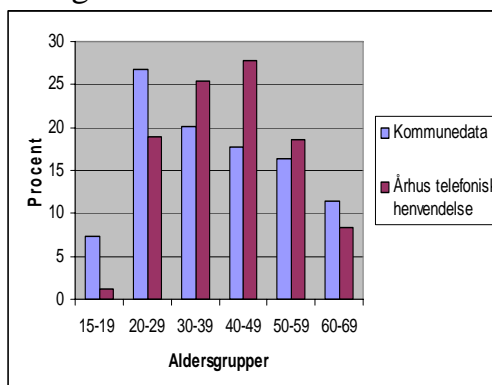

Fig 3.2.4

For så vidt angår Silkeborg er alle aldersgrupper bortset fra de 40-59 årige klart underrepræsenterede i populationen.

Fig 3.2.5

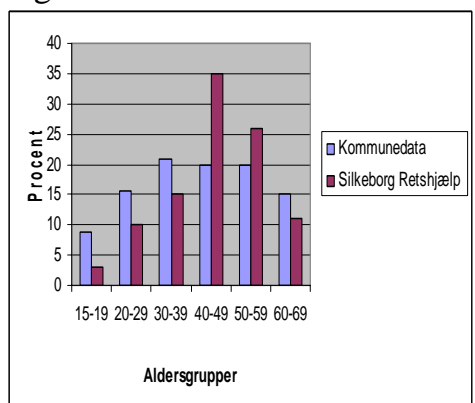
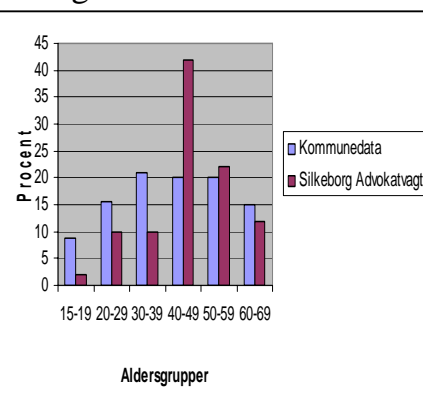

Fig 3.2.6

Her er resultaterne samlet. Der er angivet den procentuelle fordeling af aldersgrupperne, med afvigelse fra kommunedata angivet.

Tabel 3.2.7

Procentuel fordeling af aldersgrupper. Med angivelse af afvigelse fra kommune

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp	2 %	23,9	24,6	25,9	16,7	6,9 %
	-5,4	%	%	%	%	-4,6
		-2,9	+4,5	+8,1	+0,3	
Århus telefonisk hen-	1,2 %	18,9	25,4	27,7	18,6	8,3 %
	-6,2	%	%	%	%	-3,2

vendelse		-7,9	+5,3	+9,9	+2,2	
Københavns retshjælp	0,9 % -3,9	29,1 %	21,6 %	22,5 %	18,8 %	7 % -3,1
Gellerup	3,9 % -3,5	20,4 %	23,3 %	34 % +16,2	11,7 %	6,8 % -4,7
Silkeborg retshjælp	2,8 % -6	9,7 % -6	15,3 %	34,7 %	26,4 %	11,1 %
			-5,6	14,4	6,7	-3,6

Sammenfattende er gruppen af 40-49 årige klart overrepræsenterede, mens de yngre og de ældre aldersgrupper er klart underrepræsenterede i forhold til deres andel i de respektive kommuners alderssammensætning.

3.3. Rådssøgendes uddannelse

I spørgeskemaet er angivet følgende svarmuligheder for rådssøgendes uddannelsesmæssige baggrund:

- Folkeskole
- Almen gymnasial uddannelse
- Erhvervsgymnasial uddannelse
- Bachelor
- Kort/mellemlang uddannelse
- Lang videregående uddannelse
- Andet/ikke oplyst

I analyserne har jeg valgt at samle svarene i tre kategorier: lav, mellemlang og høj uddannelse. Den lavt uddannede gruppe består af rådsøgende med afgangseksamen fra folkeskolen, som længste fuldførte uddannelse. Den bredeste uddannelseskategori er den mellemlange, som består af almen gymnasial, erhvervsgymnasial og erhvervsfaglig uddannelse, bachelor og en kort til mellemlang uddannelse på maksimalt fire år. De rådssøgende med lang videregående uddannelse over 4 år er blevet placeret i den højtuddannede gruppe. På denne måde mistes selvfølgelig nogle mere detaljerede informationer, men jeg har vurderet at det mest interessante i denne sammenhæng, er om man kan se en sammenhæng mellem længere/kortere uddannelse og brug af retshjælpstilbuddene.

I det følgende vises resultater fra de enkelte retshjælpstilbud.

Fig 3.3.1

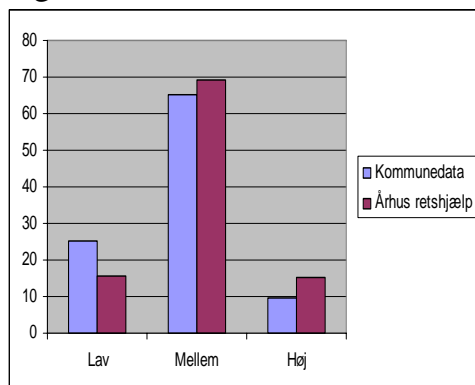
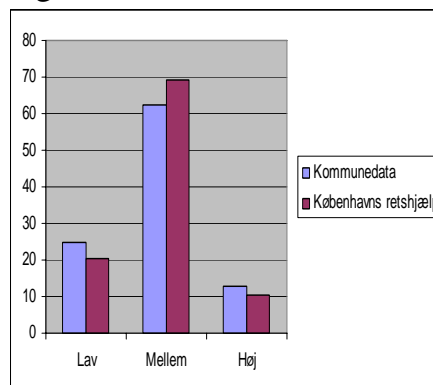

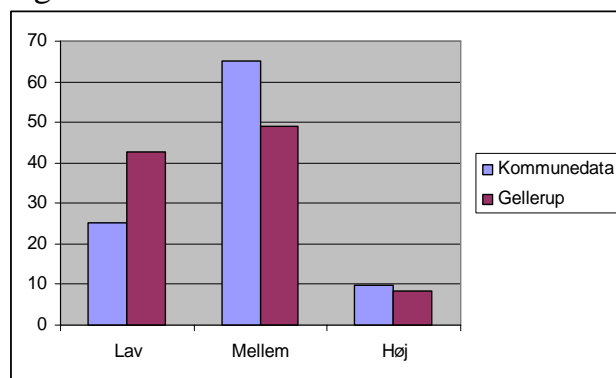
Fig 3.3.2

For Århus Retshjælp ses en generel overrepræsentation af højtuddannede i forhold til lavtuddannede. Der er en positiv, signifikant sammenhæng mellem det at være højtuddannet og være bruger af retshjælpen. Gymnasiale og mellemlange videregående er overrepræsenteret i Københavns Retshjælp.

For Gellerupparkens Retshjælp er billedet derimod, at de lavtuddannede er overrepræsenteret.

Fig 3.3.3

I alle de medvirkende *advokatvagterne* – bortset fra Silkeborg – er de højtuddannede klart overrepræsenteret. I Silkeborg Advokatvagt er mønstret dog klart anderledes – her er de lavtuddannede markant overrepræsenterede, mens man i Silkeborg Retshjælp finder en lille overrepræsentation af mellemuddannede. Antallet af henvendelser er dog betydeligt mindre i disse retshjælpstilbud.

Fig 3.3.4

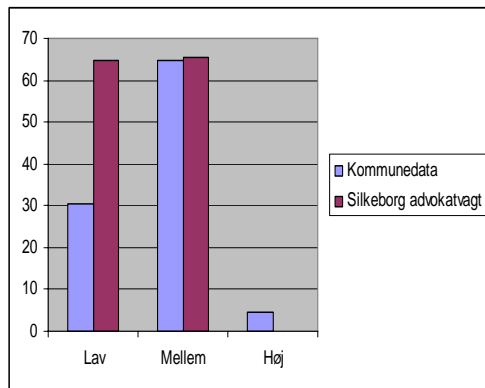
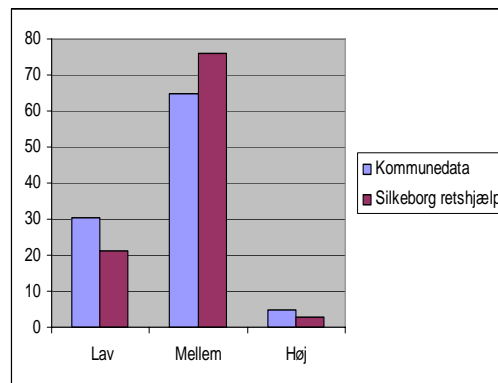

Fig 3.3.5

Her er resultaterne samlet. Der er angivet den procentuelle fordeling af de tre uddannelseskategorier, med afvigelse fra kommunedata angivet.

Tabel 3.3.6

	Lav	Mellem	Høj
Århus retshjælp	15,8 % -9,4	69,1 % +4	15,2 % +5,5
Århus telefonisk henvendelse	15,2 % -10	75,1 % +10	9,7 % 0
Københavns retshjælp	20,5 % -4,4	69,2 % +6,9	10,3 % -2,4
Gellerup	42,6 % +17,4	48,9 % -16,2	8,5 % -1,2
Silkeborg retshjælp	21,3 % -9	76 % +11,1	2,7 % -2

Sammenfattende ses, at gruppen af mellemuddannede udgør langt den største andel af de rådssøgende. De mellemuddannede er overrepræsenterede i forhold til befolkningsgrundlaget.

Nå de to store uddannelsesbyer København og Århus sammenlignes ses en klar forskel i gruppen af højtuddannede rådssøgende, idet de udgør en større andel af de rådssøgende i Århus Retshjælp end i Københavns Retshjælp. For Gellerupparkens Retshjælp ses en relativt stor andel lavtuddannede rådssøgende.

3.4 Rådssøgendes beskæftigelse

I spørgeskemaet findes følgende svarmuligheder:

Selvstændig erhvervsdrivende
 Lønmodtager – offentlig
 Lønmodtager – privat
 Uddannelsessøgende
 Førtidspensionist/efterlønsmodtager
 Dagpengemodtager
 Revalidering/flexjob
 Kontanthjælp
 Andet/ikkeoplyst

I analyserne er nogle af disse svarmuligheder dog samlet for at gøre det muligt at sammenligne med generel statistik for de respektive kommuner i Danmarks statistik. Offentlige og private lønmodtagere er slået sammen til én kategori ”lønmodtagere”.

De fire grupper førtidspensionister/efterlønsmodtagere, folkepensionister, kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere/under revalidering kunne godt have været blevet lagt sammen, da man teoretisk kunne forvente at personerne i disse grupper ville minde meget om hinanden. Efter indledende undersøgelser af datasættet viste det sig imidlertid, at der var store forskelle grupperne imellem, hvorfor de er blevet medtaget hver for sig. For disse fire kategorier af indkomsterstøttede ydelser var det muligt at finde dækkende tal, om end disse kommer fra en anden opgørelse end de førnævnte tal. Derfor må der i denne analyse forventes en større usikkerhed om de fundne sammenhænge.

Kategorierne ”uddannelsessøgende” og ”andet” er helt udelukket fra denne analyse, da det ikke var muligt at finde generelle tal for disse.

Den første tabel viser fordelingen på beskæftigelsestyper for den samlede population af retshjælpsbrugere, det vil sige for alle de medvirkende retshjælpsinstitutioner og advokatvagter. Af tabellen ses, at lønmodtagere klart udgør den største kategori, idet godt 48 % af alle retshjælpsbrugere er lønmodtagere.

Tabel 3.4.1
 Samlet population. Beskæftigelsesgrupper

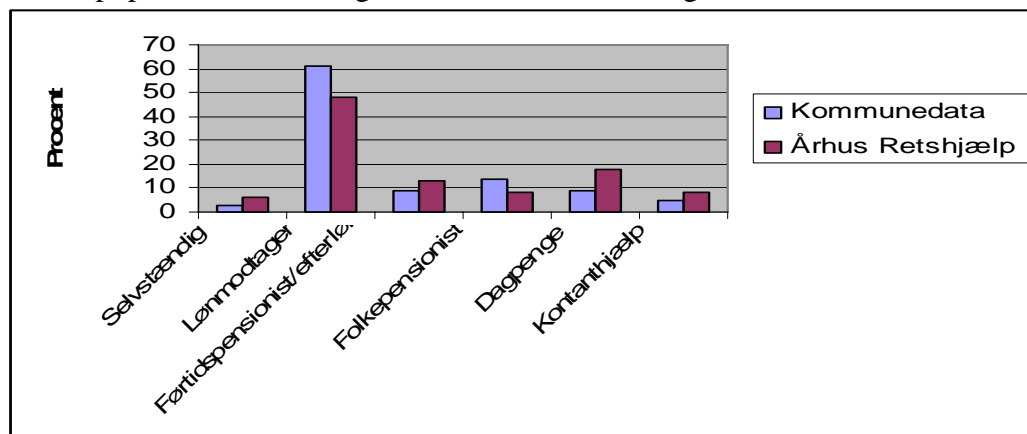
Beskæftigelse	Samlet stikprøvepopulation
Selvstændig	109 (5,7 %)

Lønmodtager	916(48,1 %)
Førtidspensionist	251(13,2 %)
Folkepensionist	155(8,1 %)
Dagpengemodtager eller under revalidering	308(16,2 %)
Kontanthjælpsmodtager	165(8,7 %)

Billedet ændrer sig imidlertid noget, når disse tal sammenholdes med de generelle statistikker for befolkningens sammensætning fordelt på beskæftigelsestyper i de respektive kommuner.

Fig 3.4.2

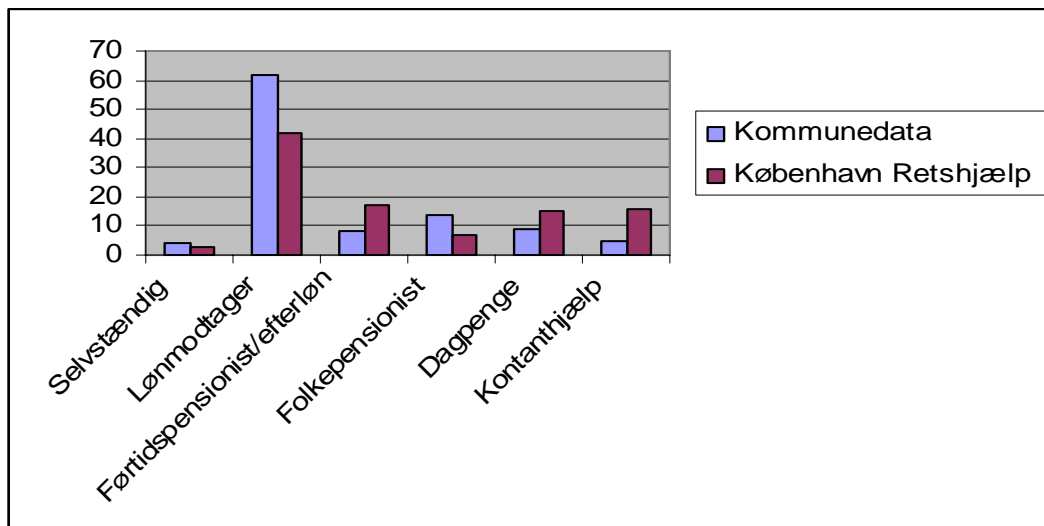
Samlet population af rådssøgende sammenholdt med generel statistik

Denne grafiske fremstilling viser, at selvom lønmodtagere udgør en meget stor andel af retshjælpens brugere er de faktisk lidt underrepræsenterede i forhold til kommunens befolkningssammensætning. Det samme gælder folkepensionister. Mens alle andre grupper er overrepræsenterede, især gruppen af dagpengemodtagere. Forskellene mellem retshjælpspopulationen i Århus og tallene fra kommunens statistik er signifikante.

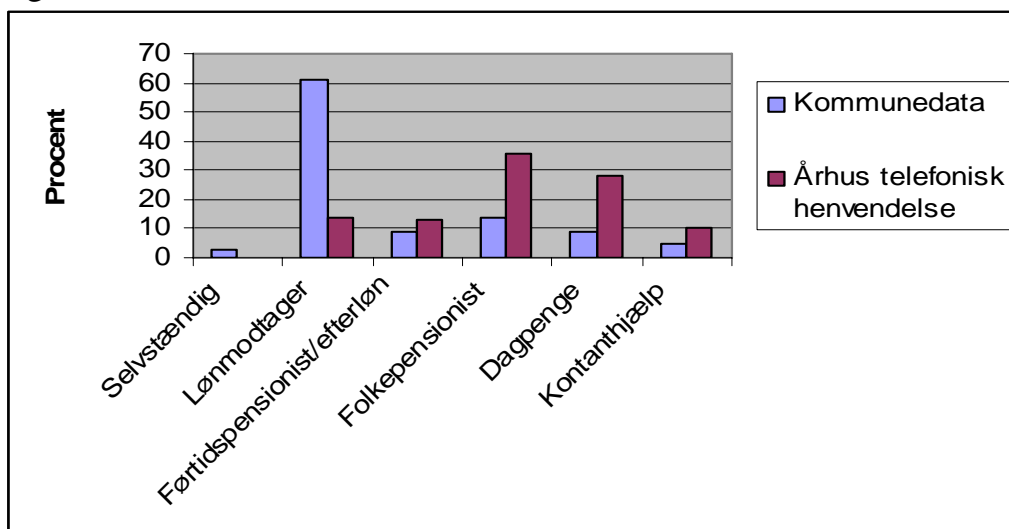
Stort set samme fordeling ses for Københavns Retshjælp.

Fig 3.4.3

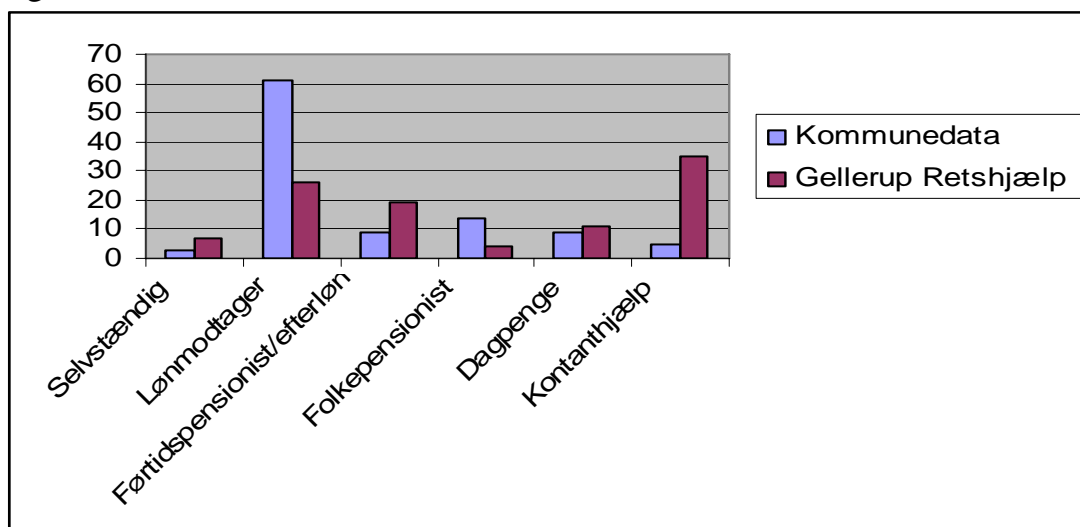
En markant anderledes fordeling findes i den telefoniske retshjælp under Århus Retshjælp. Her er lønmodtagere klart underrepræsenterede – de udgør kun 14,3 % af de rådssøgende i denne stikprøve mens de udgør 61,2 % af kommunens befolkning. Ingen selvstændige erhvervsdrivende har anvendt den telefoniske rådgivning. Førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere er lidt overrepræsenterede mens folkepensionister og dagpengemodtagere er klart overrepræsenterede.

Fig 3.4.4

I Gellerupparkens Retshjælp er der også et afvigende mønster. Her er kontanthjælpsmodtagere klart overrepræsenterede, de udgør 34,7 % af denne retshjælps brugere.

Fig 3.4.5

Her er forskellene mellem retshjælpstilbuddene i Århus søgt anskueliggjort.

Fig 3.4.6

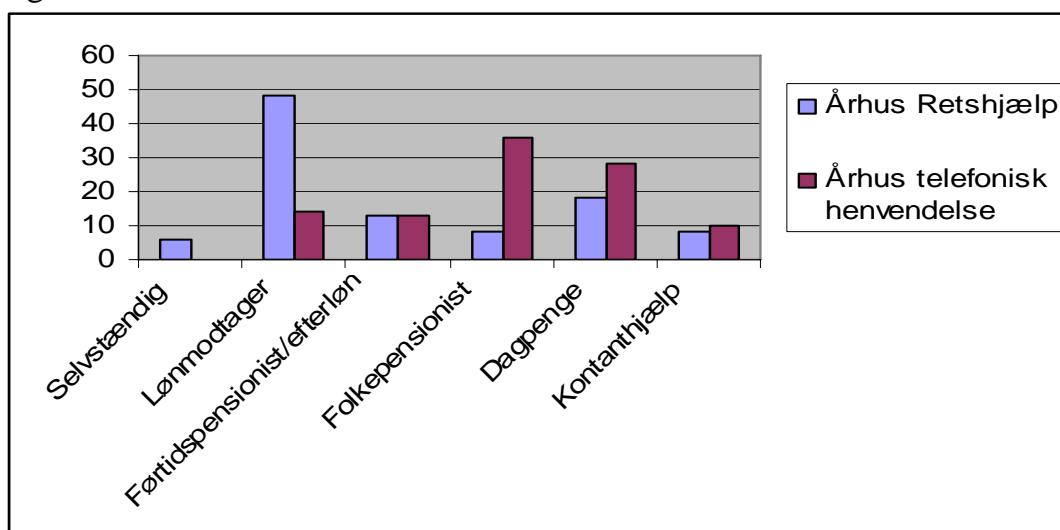
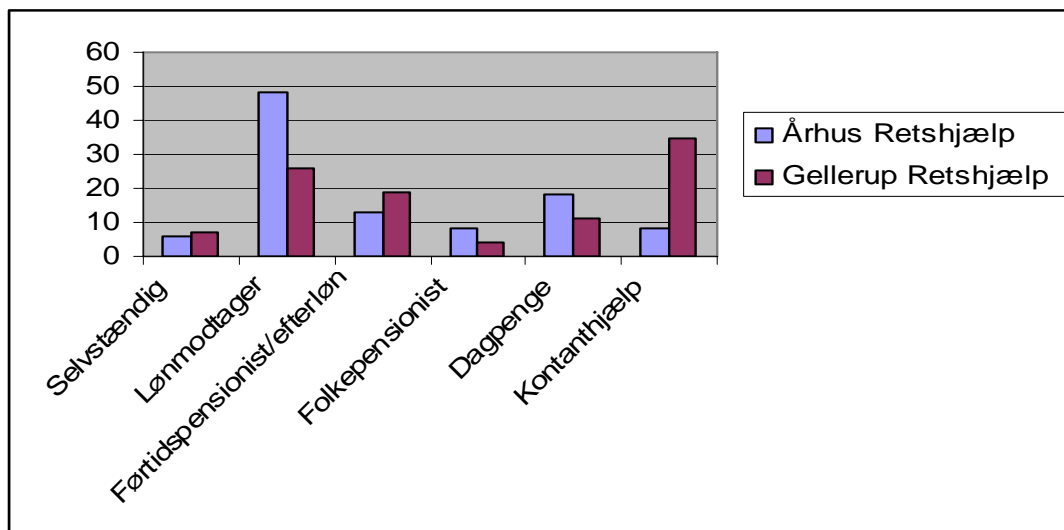

Fig 3.4.7

Når man sammenholder data fra henholdsvis Silkeborg Retshjælp og Silkeborg Advokatvagt ses en række forskelle. Data fra retshjælpen viser stort set samme fordeling, som vi ser hos de store retshjælpsinstitutioner, mens data fra Silkeborg Advokatvagt viser, at andelen af lønmodtagere svarer fuldstændig til data for kommunen. Gruppen af selvstændigt erhvervsdrivende er overrepræsenterede. Her bemærkes igen at tallene for advokatvagten er meget små.

Fig 3.4.8

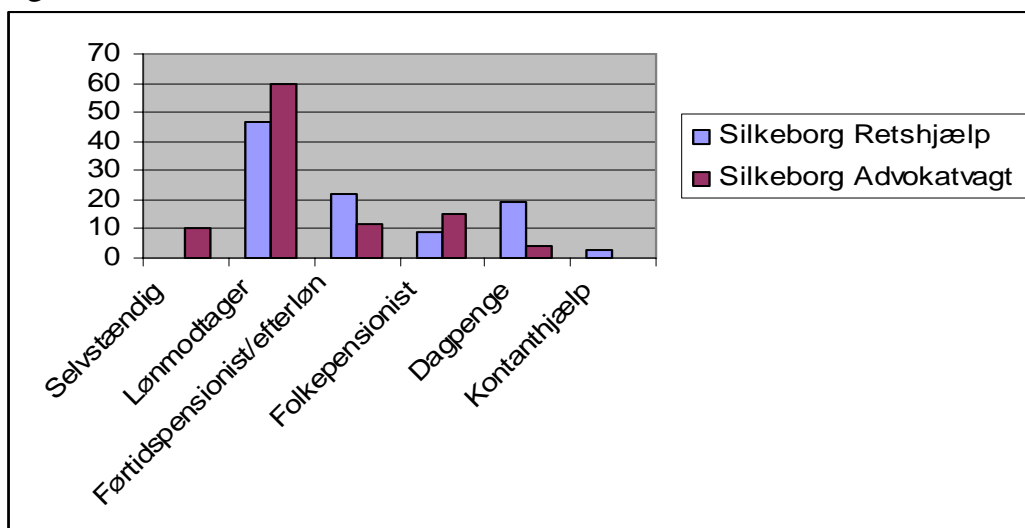
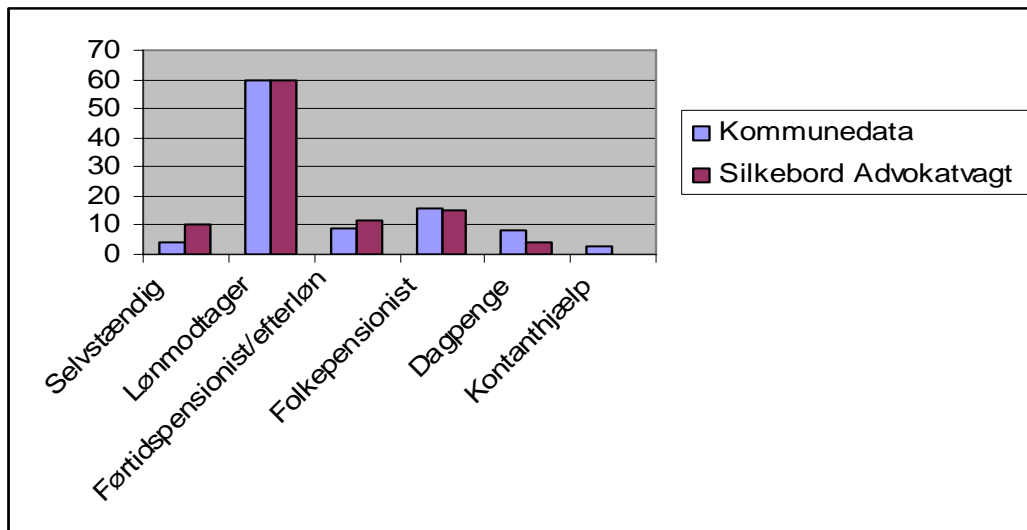

Fig 3.4.9

Her er resultaterne samlet. Der er angivet den procentuelle fordeling af de forskellige beskæftigelsestyper, med afvigelse fra kommunedata angivet.

Tabel 3.4.10

Procentuel fordeling af beskæftigelsestyper med afvigelse fra kommune

	Selvstændige	Lønmodtagere	Førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge/ revalidering	Kontanthjælp
Århus retshjælp	6,1 % +2,8	47,7 % -16,5	12,6 % +3,9	7,5 % -6,3	18,3 % +9,8	7,7 % +3,2
Århus telefonisk henvendelse	0	14,3 % -46,9	12,6 % +3,9	35,7 % +21,9	27,5 % +19	9,8 % +5,6
Københavns retshjælp	3,1 % -0,4	41,5 % -20,4	17,4 % +9,9	7,2 % -6,4	14,9 % +6	15,9 % +11,3
Gellerup	7,1 % +3,8	23,5 % -37,7	19,4 % 10,7	4,1 % -9,7	11,2 % +2,5	34,7 % +30,2
Silkeborg retshjælp	0	47,1 % -13,2	22,1 % +13	8,8 % -7	19,1 % +11,1	2,9 % 0

Selvom lønmodtagere udgør klart den største gruppe af rådssøgende, er der tale om en underrepræsentation i forhold til befolkningsgrundlagene i de re-

spektive kommuner. Førtdispensionister, efterlønsmodtagere, dagpenge- modtagere og kontanthjælpsmodtagere er derimod lidt overrepræsenterede.

3.5. Rådssøgendes økonomi

Spørgeskemaet indeholdt et spørgsmål om rådssøgendes månedlige netto husstandsindkomst. Tanken hermed var at kunne sammenholde data fra undersøgelsen med blandt andet de økonomiske grænser for fri proces – de samme grænser er nu også indført for retshjælp på trin 2 og 3.

Desværre er skemaerne temmelig mangelfulde for så vidt angår dette spørgsmål. Flere af advokatvagnerne gav i deres tilbagemeldinger udtryk for, at de havde undladt at stille de rådssøgende dette spørgsmål, idet de mente det var for privat. Nogle af svarene er endvidere klart fejlagtige, idet der angives fx 0 kr. eller 1.000.000 kr. som månedlig indkomst. Disse svar er i det følgende sorteret fra. Der er dog stadig noget der tyder på at spørgsmålet til en vis grad er blevet misforstået. De følgende tal skal derfor tages med forbehold.

Gennemsnitsindkomsten blandt de rådssøgende i retshjælpsinstitutionerne er generelt lavere end gennemsnitsindkomsten i den pågældende kommune. Oplysninger om gennemsnitsindkomster i de respektive kommuner er ikke i alle tilfælde nøjagtig sammenfaldende i tidsmæssig henseende med undersøgelsestidspunktet. De generelle data for en lidt tidligere periode er i så fald valgt. Den gennemsnitlige indkomst i kommunen vil derfor i nogle tilfælde reelt være lavere i sammenligningerne, end det ville have været tilfældet, hvis der var kommunedata tilgængeligt for den samme periode, eftersom den gennemsnitlige indkomst havde en stigende tendens i disse år.

Månedlig gennemsnitlig nettohusstandsindkomst (kr.) for kommunen (data er fra Danmarks statistik 2003) og brugere af retshjælpsinstitutionerne:

Århus Kommune	17.670
Århus Retshjælp	14.763
Gellerupparkens Retshjælp	14.464
Københavns og Frederiksbergs kom.	15.395
Københavns Retshjælp	12.334

For *advokatvagterne* er der nogle forskelle. Idet fire steder viser samme tendens som retshjælpsinstitutionerne, men de andre to steder viser den stik modsatte tendens. Igen skal bemærkes at data fra advokatvagterne er meget få.

Holstebro kommune	18.862
Holstebro Advokatvagt	22.292
Esbjerg kommune	18.446
Esbjerg advokatvagt	19.535

I det følgende vises en fordeling for den enkelte institution med hensyn til indkomstfordelingen blandt de rådssøgende angivet i %:

Århus Retshjælp	%
0-5000 kr.	9,5
Under 10.000 kr.	44,8
Under 15.000 kr.	65,7
Under 20.000 kr.	80,8
Under 25.000 kr.	88,8

Københavns Retshjælp	%
0-5000 kr.	12,9
Under 10.000 kr.	55,2
Under 15.000 kr.	75,3
Under 20.000 kr.	87,1
Under 25.000 kr.	94,3

Gellerupparkens Retshjælp	%
0-5000 kr.	9,4
Under 10.000 kr.	41,7
Under 15.000 kr.	63,5
Under 20.000 kr.	89,6
Under 25.000 kr.	90,6

Heraf kan udledes at ca 2/3 af de rådssøgende i Århus Retshjælp og Gellerupparkens Retshjælp har indkomster der ligger under kommunegennemsnittet. For Københavns Retshjælp er det ¾ af de rådssøgende der ligger under kommunegennemsnittet.

4) Rådssøgendes kilder til kendskab til retshjælpstilbuddet

I spørgeskemaet er der stillet en række spørgsmål til den rådssøgendes kilde til *kendskab* til retshjælpsinstitutionen henholdsvis advokatvagten. Det har været muligt at angive flere kilder til sit kendskab til det pågældende retshjælpstilbud.

Formålet med denne del af undersøgelser er, at undersøge om der er forskelle i, hvordan de respektive grupper af rådssøgende har fået kendskab til det pågældende retshjælpstilbud. Viden herom kan til eksempel bruges i overvejelser med hensyn til, hvordan information om retshjælpstilbuddene bedst når frem til målgrupperne.

De rådssøgende er endvidere blevet spurgt, om de har tidligere *erfaring* med at søge juridisk rådgivning – og i givet fald, hvor de tidligere har henvendt sig. Dette behandles i afsnittet nedenfor. Formålet er at undersøge, hvor ofte rådssøgende vender tilbage til det samme retshjælpstilbud, som de tidligere har benyttet. Herudover kan man måske udlede noget om koordinering mellem de forskellige retshjælpstilbud (ikke med i denne rapport).

4.1. Rådssøgendes køn og kilder kendskab

Her er oplysninger om den rådssøgendes kilde til kendskab sammenholdt med grunddata – in concreto oplysning om den rådssøgendes køn. Formålet er, at undersøge om de to køn har forskellige kilder til deres kendskab til retshjælpstilbuddene.

Tabel 4.1.1

Fordelingen af rådssøgendes kendskab til retshjælpen for de samlede retshjælpsinstitutioner fordelt efter køn

	Mand	Kvinde
Selv brugt retshjælpen tidligere***	297 31,5 %	25 22,5 %
Familie, venner, bekendte brugt retshjælpen	303 32,1 %	237 29,5 %
Hjemmeside/internet	106	99

	11,2 %	8,9 %
Annonce	118 12,5 %	171 15,4 %
Pjece om retshjælp	15 1,6 %	22 2 %
Omtale i aviser o.l.	47 5 %	61 5,5 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Antal mænd: 943

Antal kvinder: 1110

N= 2053

Tabel 4.1.2

Fordelingen af rådssøgendes kendskab til advokatvagterne for de samlede advokatvagter fordelt efter køn

	Mand	Kvinde
Selv brugt advokatvagten tidligere	20 17,4 %	24 19,2 %
Familie, venner, bekendte brugt advokatvagten	32 28,1 %	33 26,4 %
Hjemmeside/internet	19 16,7 %	16 12,8 %
Annonce	27 23,7 %	24 19,2 %
Pjece om retshjælp	1 0,2 %	2 1,6 %
Omtale i aviser o.l.**	11 9,6 %	30 24 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Antal mænd 114

Antal kvinder 125

Samlet n=239

Af tabellerne ses, at de fleste rådssøgende – både mænd og kvinder – kender til retshjælpsinstitutionerne fordi de enten selv tidligere har benyttet disse eller fordi familie, venner og bekendte har anvendt retshjælpen. Der er flere mænd end kvinder der har deres kendskab fra internettet, mens flere kvinder end mænd kender til retshjælpsinstitutionen fra annoncer.

For advokatvagternes vedkommende er det helt overvejende andres brug af dette retshjælpstilbud og annoncer der er primærkilde til kendskab til advokatvagten. For kvindernes vedkommende spiller avisomtale også en betydelig rolle. Her er der markant færre der angiver selv tidligere at have benyttet advokatvagten.

I de følgende tabeller er de to primære kilder til kendskab sammenholdt med de rådssøgendes køn for de forskellige retshjælpsinstitutioner.

Tabel 4.1.3

Rådssøgende har sit kendskab til retshjælpen fra tidligere brug fordelt efter hvor den rådssøgende har henvendt sig og køn

	Mand	Kvinde
Århus retshjælp**	217 36,7 %	195 28,8 %
Københavns retshjælp	39 32,8 %	31 24,8 %
Gellerups retshjælp*	36 51,4 %	12 30,8 %
Silkeborgs retshjælp	5 19,2 %	12 24 %
Samlede retshjælpsinstitutioner***	297 31,5 %	25 22,5 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 4.1.4

Rådssøgende har sit kendskab til retshjælpen familie, venner og bekendtes tidligere brug fordelt efter hvor den rådssøgende har henvendt sig og køn

	Mand	Kvinde
Århus retshjælp	218 36,9 %	249 36,8 %
Københavns retshjælp	55 46,2 %	48 38,4 %
Gellerups retshjælp	21 30 %	15 38,5 %
Silkeborgs retshjælp	9 34,6 %	15 30 %
Samlede retshjælpsinstitutioner	303 32,1 %	237 29,5 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Af disse tabeller ses, at det oftere er mænd, der har kendskab fra tidligere brug af retshjælpen og fra familiens, venners og bekendtes brug. Dog er det i Silkeborg Retshjælp overvejende kvinder, der har kendskab fra egen tidligere brug. Der er særlig stor forskel på de to køn for Gellerupparkens Retshjælp. For de rådssøgende mænd er det helt overvejende egen tidligere brug, der er kilden til kendskab, idet mere end halvdelen af dem har anført at de tidligere har anvendt retshjælpen, mens det for kvindernes vedkommende især er familiens, venners og bekendtes brug der udgør den primære kilde. Det er muligvis deres mands tidligere brug af retshjælpen?

I de følgende tabeller er de to typer af retshjælpstilbud sammenlignet for så vidt angår de vigtigste kilder til kendskab. Den første tabel viser, at det oftere er mænd der tidligere har brugt retshjælpinstitutionerne, mens der er lidt flere kvinder end mænd der oplyser at de kender til advokatvagten fra egen tidligere brug. Der er flere mænd end kvinder, der kender til de to typer af retshjælpstilbud fra andres brug heraf.

Tabel 4.1.5

Rådssøgende har sit kendskab til retshjælpen og advokatvagten fra tidligere brug fordelt efter hvor den rådssøgende har henvendt sig og køn

	Mand	Kvinde
Samlede retshjælpstitutioner***	297 31,5 %	25 22,5 %
Samlede advokatvagter	20 17,4 %	24 19,2 %
Samlede kontorer***	317 30 %	274 22,2 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 4.1.6

Rådssøgende har sit kendskab til retshjælpen og advokatvagten familie, venner og bekendtes fordelt efter hvor den rådssøgende har henvendt sig og køn tidligere brug.

	Mand	Kvinde
Samlede retshjælpstitutioner	303 32,1 %	237 29,5 %
Samlede advokatvagter	32 28,1 %	33 26,4 %
Samlede kontorer	335 31,7 %	360 29,1 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

4.2. Rådssøgendes alder og kilder kendskab

Her er det alderens betydning for, hvilken type information om de respektive retshjælpstilbud, der danner grundlag for henvendelsen, der er genstand for undersøgelse.

Tabel 4.2.1

Fordelingen af rådssøgendes kendskab til retshjælpen for de samlede retshjælpsinstitutioner fordelt efter aldersgrupper.

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Selv brugt retshjælpen tidligere***	3 8,3 %	70 16 %	117 25,7 %	153 30,2 %	114 34,1 %	43 30,9 %
Familie, venner, bekendte brugt retshjælpen***	21 58,3 %	207 47,4 %	137 30,1 %	129 25,5 %	84 25,1 %	21 15,1 %
Hjemmeside/internet***	4 11 %	72 16,5 %	51 11,2 %	42 8,3 %	25 7,5 %	6 4,3 %
Annonce*	3 8,3 %	41 9,4 %	69 15,2 %	81 16 %	55 16,5 %	22 15,8 %
Pjece om retshjælp	1 2,8 %	4 0,9 %	10 2,2 %	7 1,4 %	6 1,8 %	5 3,6 %
Omtale i aviser o.l.***	1 2,8 %	13 3 %	15 3,3 %	33 6,5 %	21 6,3 %	15 10,8 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Antal mellem 15-19: 36

Antal mellem 20-29: 437

Antal mellem 30-39: 455

Antal mellem 40-49: 506

Antal mellem 50-59: 334

Antal mellem 60-69: 139

N = 1907

Tabel 4.2.2.

Fordelingen af rådssøgendes kendskab til advokatvagterne for de samlede advokatvagter fordelt efter aldersgrupper.

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Selv brugt advokatvagten tidligere	0	0	4 12,5 %	14 21,9 %	10 20,8 %	7 22,6 %
Familie, venner, bekendte brugt advokatvagten	5 55,6 %	11 44 %	8 25 %	16 25 %	14 29,2 %	5 16,1 %

katvagten						
Hjemmeside/internet	1 11,1 %	5 20 %	9 28,1 %	8 12,5 %	7 14,6 %	2 6,5 %
Annonce	0	4 16 %	11 34,4 %	10 15,6 %	9 18,8 %	7 22,6 %
Pjece om retshjælp	0	1 4 %	0	1 1,6 %	1 2,1 %	0
Omtale i aviser o.l.	1 11,1 %	4 16 %	6 18,8 %	11 17,2 %	10 20,8 %	5 16,1 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Antal mellem 15-19: 9

Antal mellem 20-29: 25

Antal mellem 30-39: 32

Antal mellem 40-49: 64

Antal mellem 50-59: 48

Antal mellem 60-69: 31

N = 209

Tabellerne viser store forskelle i de forskellige aldersgruppers kilder til kendskab til retshjælpstilbuddene.

For de yngste grupper af rådssøgende er det primært familiens, venners eller bekendtes brug af det pågældende retshjælpstilbud og internettet der er kilden til kendskab. Dette gælder begge typer af retshjælpstilbud.

I aldersgruppen 30-49årige er der forskelle i kilderne til kendskabet til de to typer af retshjælpstilbud, idet kendskab til retshjælpsinstitutionerne kommer fra egen eller families, venners eller bekendtes brug heraf. Kendskab til advokatvagten hidrører oftere fra internet, avisomtale eller annoncer.

For de ældre aldersgrupper har annoncer og avisomtaler større betydning end for de yngre aldersgrupper.

Der er ikke store forskelle mellem de forskellige retshjælpsinstitutioner – dog viser den følgende tabel, at mens internet helt overvejende er en væsentlig kilde for de yngre rådssøgendes, er det i Gellerupparkens Retshjælp i mindst ligeså høj grad tilfældet for de ældre grupper af rådssøgende (Antallet af rådssøgende er dog her meget lille).

Tabel 4.2.3

Rådssøgende har sit kendskab til retshjælpen fra hjemmeside/internet fordelt efter hvor den rådssøgende har henvendt sig og aldersgruppe

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp***	4 16,7 %	60 21,2 %	46 15,8 %	35 11,4 %	23 11,6 %	3 3,7 %
Københavns retshjælp	0	11 17,7 %	4 8,7 %	6 12,5 %	1 2,5 %	2 13,3 %
Gellerups retshjælp	0	1 4,8 %	0	1 2,9 %	1 8,3 %	1 14,3 %
Silkeborgs retshjælp	0	0	1 9,1 %	0	0	0
Samlede retshjælpsinstitutioner***	4 11 %	72 16,5 %	51 11,2 %	42 8,3 %	25 7,5 %	6 4,3 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

4.3. Rådssøgendes uddannelse og kilder kendskab

De nedenstående tabeller viser, at rådssøgende i alle uddannelsesgrupper primært har kendskab til retshjælpstilbuddene fra egen tidligere brug heraf eller fra families, venners eller bekendtes brug af disse retshjælpstilbud.

Tabel 4.3.1.

Fordelingen af rådssøgendes kendskab til retshjælpen for de samlede retshjælpsinstitutioner fordelt efter uddannelsesniveau

	Lav	Mellem	Høj
Selv brugt retshjælpen tidligere	101 28,7 %	357 25,8 %	69 27 %
Familie, venner, bekendte brugt retshjælpen	112 31,8 %	434 31,4 %	70 27,3 %
Hjemmeside/internet***	15 4,3 %	149 10,8 %	39 15,2 %
Annonce	46 13,1 %	194 14 %	44 17,2 %
Pjece om retshjælp	4 1,1 %	29 2,1 %	5 2 %
Omtale i aviser o.l.	16 4,5 %	74 5,4 %	13 5,1 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Antal med lav uddannelse 352

Antal med mellemlang uddannelse 1382

Antal med høj uddannelse 256

N=1990

For advokatvagterne spiller annoncer en langt større rolle end for retshjælpsinstitutionerne. Dette gælder alle tre uddannelsesgrupper. Avisomtale har større betydning i forhold til lavt uddannede, mens internettet er kilde til kendskab for fortrinsvis for højtuddannede.

Tabel 4.3.2.

Fordelingen af rådssøgendes kendskab til advokatvagterne for de samlede advokatvagter fordelt efter uddannelsesniveau

	Lav	Mellem	Høj
Selv brugt advokatvagten tidligere	13 23,6 %	25 17 %	7 25,9 %
Familie, venner, bekendte brugt advokatvagten	15 30 %	42 28,6 %	4 14,8 %
Hjemmeside/internet**	0	29 19,7 %	4 14,8 %
Annonce	12 24,2 %	30 20,4 %	7 25,9 %
Pjece om retshjælp*	0	1 0,7 %	2 7,4 %
Omtale i aviser o.l.	10 20 %	26 17,7 %	3 11,1 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Antal med lav uddannelse 50

Antal med mellem uddannelse: 147

Antal med høj uddannelse: 27

N= 224

Den følgende tabel er medtaget fordi den viser en tydelig forskel mellem retshjælpsinstitutionerne for så vidt angår annoncer som kilde til kendskab. Det er således især Århus Retshjælps annoncer, der danner kilde til kendskab, mens annoncer for de andre institutioner ikke har særlig stor betydning for de rådssøgendes kendskab.

Tabel 4.3.3

Rådssøgende har sit kendskab til retshjælpen fra en annonce fordelt efter hvor den rådssøgende har henvendt sig og uddannelsesniveau

	Lav	Mellem	Høj
Århus retshjælp	36 18,5 %	182 21,3 %	43 22,9 %
Københavns retshjælp	1 2,1 %	3 1,9 %	1 4,2 %
Gellerups retshjælp	8 20 %	7 15,2 %	0
Silkeborgs retshjælp	1 6,3 %	1 1,8 %	0
Samlede retshjælpsinstitutioner	46 13,1 %	194 14 %	44 17,2 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Den næste tabel viser, at det for retshjælpsinstitutionerne især er de højtuddannede rådssøgende, der har deres kendskab til retshjælpen fra internettet, er det for advokatvagterne især gruppen af mellemuddannede, der angiver denne kilde.

Tabel 4.3.4

Rådssøgende har sit kendskab til retshjælpen og advokatvagten fra hjemmeside/internet fordelt efter hvor den rådssøgende har henvendt sig og uddannelsesniveau

	Lav	Mellem	Høj
Samlede retshjælpsinstitutioner***	15 4,3 %	149 10,8 %	39 15,2 %
Samlede advokatvagter**	0	29 19,7 %	4 14,8 %
Samlede kontorer***	15 3,7 %	178 11,6 %	43 15,2 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

4.4. beskæftigelse og kendskab

I de følgende tabeller er de rådssøgendes kilder til kendskab sammenholdt med deres beskæftigelse.

Tabel 4.4.1

Fordelingen af rådssøgendes kendskab til retshjælpen for de samlede retshjælpsinstitutioner fordelt efter beskæftigelse

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	fortidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Selv brugt retshjælpen tidligere***	29 31,9 %	178 22,4 %	55 19,2 %	91 38,6 %	40 32,5 %	90 31,4 %	60 29,6 %
Familie, venner, bekendte brugt retshjælpen***	29 31,9 %	249 31,3 %	112 39,2 %	51 21,6 %	19 15,4 %	89 31 %	78 36,5 %
Hjemmeside/ internet***	13 14,3 %	92 11,6 %	52 18,2 %	4 1,7 %	6 4,9 %	29 10,1 %	8 3,9 %
Annonce	11 12,1 %	114 14,3 %	26 9,1 %	31 13,1 %	20 16,3 %	53 18,5 %	31 15,3 %
Pjece om retshjælp	1 1,1 %	11 1,4 %	1 0,3 %	4 1,7 %	5 4,1 %	9 3,1 %	5 2,5 %
Omtale i aviser o.l.*	4 4,4 %	50 6,3 %	6 2,1 %	13 5,5 %	12 9,8 %	11 3,8 %	11 5,4 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Antal selvstændige 91

Antal lønmodtagere 796

Antal uddannelsessøgende 286

Antal førtidspensionist/ efterløn 236

Antal folkepensionister 123

Antal dagpengemodtagere 287

Antal kontanthjælpsmodtagere 203

N= 2022

Af tabellen ses, at de fleste har kendskab til retshjælpsinstitutionen fra egen tidligere brug eller familiens, venners eller bekendtes brug. For de uddannelsessøgende er det især andres brug mens det for folkepensionister, efterlønsmodtagere og førtidspensionister især er egen tidligere brug, der udgør kilden til kendskab. Det er især uddannelsessøgende og selvstændigt erhvervsdrivende der har deres kendskab fra internettet. For folkepensionister, dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere spiller annoncer for institutionen også en rolle.

Af den følgende tabel ses, at primærkilderne til kendskab til advokatvagterne er de samme som for retshjælpsinstitutionerne – det gælder alle beskæftigelsesgrupper. Annoncer og avisomtale udgør en mere betydningsfuld kilde. Dette gælder i særlig grad for folkepensionister, dagpengemodtagere og selvstændigt erhvervsdrivende.

Tabel: 4.4.2

Fordelingen af rådssøgendes kendskab til advokatvagterne for de samlede advokatvagter fordelt efter Beskæftigelse

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	fortidspensionist/efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Selv brugt advokatvagten tidligere*	6 33,3 %	19 18,8 %	1 5,9 %	7 46,7 %	8 25 %	3 14,3 %	2 18,2 %
Familie, venner, bekendte brugt advokatvagten**	5 27,8 %	29 24,2 %	11 64,7 %	2 13,3 %	6 18,8 %	8 38,1 %	5 45,5 %
Hjemmeside/internet	2 11,1 %	24 20 %	1 5,9 %	1 6,7 %	2 6,3 %	2 9,5 %	1 9,1 %
Annonce	4 22,2 %	23 19,3 %	1 5,9 %	2 13,3 %	13 40,6 %	6 28,6 %	1 9,1 %
Pjece om retshjælp	0	3 2,5 %	0	0	0	0	0
Omtale i aviser o.l.	2 11,1 %	24 20 %	2 11,8 %	3 20 %	2 6,3 %	3 14,3 %	4 36,4 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Antal selvstændige 18

Antal lønmodtagere 120

Antal uddannelsessøgende 17

Antal førtidspensionist/efterløn 15

Antal folkepensionister 32

Antal dagpengemodtagere 21

Antal kontanthjælpsmodtagere 11

N= 234

5) Erfaring med retshjælp fra tidligere.

I det følgende vises undersøgelsens resultater for de spørgsmål, der vedrører de rådssøgendes tidligere erfaring med retshjælp. Formålet er at undersøge, hvor de rådssøgende tidligere har henvendt sig for at få hjælp. Det er tanken at se på, hvor ofte de rådssøgende vender tilbage til den samme form for retshjælpstilbud, og om der er forskelle de forskellige grupper af rådssøgende imellem på disse punkter. Herudover bidrager denne del af undersøgelsen til at belyse, hvordan koordineringen mellem de forskellige tilbud er (ikke med i denne rapport).

5.1. Køn og tidligere erfaring med retshjælp

Her undersøges, om der er forskelle mellem de to køns tidligere erfaringer med retshjælp. Den første tabel viser forskelle mellem de to typer af retshjælpstilbud sammenholdt med de rådssøgendes køn. Af tabellen fremgår, at mænd oftere end kvinder har været i retshjælpsinstitutionerne før, mens der er flere kvinder, der tidligere har henvendt sig i advokatvagten. Der er generelt en større andel af de rådssøgende, der har tidligere erfaring fra besøg i en retshjælpsinstitution end fra advokatvagten.

Tabel 5.1.1

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Alle retshjælpsinstitutioner **	287 30,4 %	277 25 %
Alle advokatvagter	13 11,4 %	22 17,6 %
Samlede kontorer *	300 28,4 %	299 24,2 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Blandt de rådssøgende i advokatvagten er der klart flest, der tidligere har benyttet dette retshjælpstilbud frem for en retshjælpsinstitution.

Tabel 5.1.2

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokatvagt fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Alle retshjælpsinstitutioner	23 2,4 %	40 3,6 %
Alle advokatvagter	21 18,4 %	24 19,5 %
Samlede kontorer	44 4,2 %	64 5,2 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Der er ganske mange rådssøgende, der tidligere har henvendt sig til en advokat. Det gælder begge typer af retshjælpstilbud – dog er der lidt flere i advokatvagten, som har erfaring med retshjælp hos advokater. Der er flere af de kvindelige rådssøgende i advokatvagterne, der har været hos advokat tidligere, mens det for de rådssøgende i retshjælpsinstitutionerne oftest er de mandlige rådssøgende, der har denne erfaring.

Tabel 5.1.3

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokat fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Alle retshjælpsinstitutioner	268 28,4 %	276 24,9 %
Alle advokatvagter	39 34,2 %	47 37,6 %
Samlede kontorer	307 29 %	323 26,2 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Det er meget få af de rådssøgende, der har tidligere erfaring med hjælp fra kommunen. Dette gælder for begge typer af retshjælpstilbud. Dette er tankevækkende henset til, at en del af sagstyperne, der danner grundlag for henvendelsen til retshjælpen, klart forudsætter kontakt til kommunen (se nedenfor). Der er så få rådssøgende med tidligere erfaring med retshjælp fra kommunen, at jeg har valgt at se bort herfra i de følgende afsnit.

Tabel 5.1.4

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra kommunen fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Alle retshjælpsinstitutioner	26 2,8 %	31 2,8 %
Alle advokatvagter	2 1,8 %	1 0,8 %
Samlede kontorer	28 2,6 %	32 2,6 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I det følgende vises tabeller, hvor data fra de forskellige retshjælpsinstitutioner sammenlignes.

Af den første tabel ses, at det er ganske ofte, at den rådssøgende tidligere har benyttet retshjælpsinstitutionerne. Godt 30 % af de mandlige og 25 % af de kvindelige rådssøgende har således tidligere været i en retshjælpsinstitution. For Århus Retshjælp er det ca. 1/3 af de rådssøgende og for Københavns Retshjælp ca. ¼ af de rådssøgende, der har tidligere erfaring med retshjælp. I Gellerupparkens Retshjælp er det næsten halvdelen af de mandlige rådssøgende der vender tilbage.

Tabel 5.1.5

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Århus	215 36,4 %	216 32 %
København	33 27,7 %	30 24 %
Gellerup	32 45,7 %	13 33,3 %
Alle retshjælpsinstitutioner**	287 30,4 %	277 25 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Det er kun ganske få rådssøgende i retshjælpsinstitutionerne, der tidligere har været i en advokatvagt. Der er flere kvinder end mænd med denne erfaring – i Københavns Retshjælp er det knap hver tiende kvindelige rådssøgende, der har erfaring med advokatvagterne.

Tabel 5.1.6

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokatvagt fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Århus	18 3 %	23 3,4 %
København**	1 0,8 %	12 9,6 %
Gellerup	3 4,3 %	1 2,6 %
Alle retshjælpsinstitutioner	23 2,4 %	40 3,6 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Der er betydeligt flere rådssøgende, der har erfaring med kontakt til en advokat end til advokatvagten. Der er nogenlunde ens erfaringer for de to køn – dog flere mænd end kvinder for Gellerupparkens Retshjælp. Der er flere i Århus Retshjælp end i Københavns Retshjælp med denne erfaring.

Tabel 5.1.7

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokat fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Århus	203 34,3 %	216 32 %
København	29 24,4 %	31 24,8 %
Gellerup	24 34,3 %	11 28,2 %
Alle retshjælpsinstitutioner	268 28,4 %	276 24,9 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I de følgende tabeller er data fra henholdsvis Silkeborg Retshjælp og Silkeborg Advokatvagt sammenholdt. Dette for at belyse de rådssøgendes valg mellem de to typer af retshjælp, når begge muligheder står åbne i samme by. Det bemærkes, at der er tale om forholdsvis få henvendelser i alt.

Tabel 5.1.8

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Silkeborg retshjælp	7 26,9 %	17 34 %
Silkeborg advokatvagt*	7 31,8 %	3 9,4 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 5.1.9

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokatvagt fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Silkeborg retshjælp	1 3,8 %	4 8 %
Silkeborg advokatvagt	5 22,7 %	6 18,8 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabellerne viser tydelige forskelle mellem de to køn. Kvinderne har klart større erfaring med retshjælpsinstitutionen, mens der for mændenes vedkommende overvejende er erfaring med advokatvagten.

Den næste tabel viser ligeledes tydelige forskelle mellem de to typer af retshjælpstilbud, idet det er godt 60 % af de rådssøgende i advokatvagten, der tidligere har været hos advokat, mens det er betydeligt færre af retshjælpsinstitutionens brugere, der har denne erfaring. Der er endvidere forskel mellem de to køns erfaringer for så vidt angår retshjælpsinstitutionernes rådssøgende, idet flere af mændene her tidligere har været hos en advokat.

Tabel 5.1.10

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokat fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Silkeborg retshjælp	11 42,3 %	17 34 %
Silkeborg advokatvagt	14 63,3 %	20 62,5 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

5.2. Alder og tidligere erfaring med retshjælp

Her undersøges forskelle mellem de respektive aldersgruppers tidligere erfaring med retshjælp. Der er en generel tendens til jo ældre den rådssøgende er, jo større erfaring med retshjælp. Dette er ikke overraskende – men undersøgelsen viser også andre forskelle mellem grupperne af rådssøgende.

De følgende tre tabeller viser nogle forskelle mellem retshjælpstilbuddene. Det kan således udledes, at der er flere af retshjælpsinstitutionernes rådssøgende, der har tidligere erfaring fra denne type retshjælp, mens det er betydeligt færre der har erfaring med advokatvagter. Blandt de rådssøgende i advokatvakterne er der derimod nogenlunde ensartede erfaringer med de to typer retshjælpstilbud. Erfaringer med henvendelse til advokat er temmelig udbredt – for begge køn og for begge typer af retshjælp.

Tabel 5.2.1

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp fordelt på aldersgrupper og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Alle retshjælpsinstitutioner***	2 5,6 %	83 19 %	123 27 %	163 32,2 %	111 33,2 %	41 29,5 %
Alle advokatvagter*	0	0	3 9,4 %	11 17,2 %	12 25 %	7 22,6 %
Samlede kontorer***	2 4,4 %	83 18 %	126 25,9 %	174 30,5 %	123 32,2 %	48 28,2 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 5.2.2

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokatvagt fordelt på aldersgrupper og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Alle retshjælpsinstitutioner	0	5 1,1 %	21 4,6 %	17 3,4 %	10 3 %	5 3,6 %
Alle advokatvagter	0	1 4 %	4 12,5 %	12 18,8 %	13 27,1 %	8 25,8 %

Samlede kontorer***	0	6	25	29	23	13
		1,3 %	5,1 %	5,1 %	6 %	7,6 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 5.2.3

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokat fordelt på aldersgrupper og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Alle retshjælpsinstitutioner ***	5 13,9 %	62 14,2 %	110 24,2 %	160 31,6 %	117 35 %	51 36,7 %
Alle advokatvagter*	3 33,3 %	1 4 %	12 37,5 %	25 39,1 %	19 39,6 %	12 38,7 %
Samlede kontorer***	8 17,8 %	63 13,6 %	122 25,1 %	185 32,5 %	136 35,6 %	63 37,1 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

De følgende tabeller viser sammenligninger mellem de forskellige retshjælpstilbud.

For Gellerupparkens Retshjælp er der en temmelig stor andel af de rådssøgende med tidligere erfaring fra retshjælpsinstitution, mens næsten ingen tidligere har været i advokatvagten. Der er en stor procentandel af de 60-69 årige, der har tidligere erfaring med kontakt til advokat – selvom det er et lavt antal *n*.

Der er generelt mange rådssøgende, der tidligere har været hos advokat.

I Københavns Retshjælp skiller gruppen af 40-49 årige sig ud, idet det især er denne gruppe, der har tidligere erfaring med retshjælp.

Tabel 5.2.4

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp fordelt på alder og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus***	1 4,2 %	66 23,3 %	94 32,3 %	121 39,4 %	87 43,9 %	31 37,8 %
København*	0	9	14	20	8	5

		14,5 %	30,4 %	41,7 %	20 %	33,3 %
Gellerup	0	8	11	14	7	3
		38,1 %	45,8 %	40 %	58,3 %	42,9 %
Samlede retshjælpsinstitutioner ***	2	83	123	163	111	41
	5,6 %	19 %	27 %	32,2 %	33,2 %	29,5 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 5.2.5

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokatvagt fordelt på alder og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp	0	4	16	10	8	2
		1,4 %	5,5 %	3,3 %	4 %	2,4 %
København	0	1	2	3	1	3
		1,6 %	4,3 %	6,3 %	2,5 %	20 %
Gellerup	0	0	2	2	0	0
			8,3 %	5,7 %		
Samlede retshjælpsinstitutioner	0	5	21	17	10	5
		1,1 %	4,6 %	3,4 %	3 %	3,6 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 5.2.6

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokat fordelt på alder og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp***	3	52	90	122	89	37
	12,5 %	18,4 %	30,9 %	39,7 %	44,9 %	45,1 %
København***	0	4	11	15	16	6
		6,5 %	23,9 %	31,3 %	40 %	40 %
Gellerup	1	4	8	12	3	5
	25 %	19 %	33,3 %	34,3 %	25 %	71,4 %
Samlede retshjælpsinstitutioner ***	5	62	110	160	117	51
	13,9 %	14,2 %	24,2 %	31,6 %	35 %	36,7 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

5.3. Uddannelse og tidligere erfaring med retshjælp

Mens der for retshjælpsinstitutionernes rådssøgende ikke er de store forskelle mellem de respektive uddannelsesgruppers erfaringer med retshjælp, er

der tydelige forskelle mellem uddannelsesgruppernes tidligere erfaringer blandt advokatvagternes rådssøgende. Det er især de højtuddannede, der tidligere har været i en retshjælpsinstitution, mens det fortrinsvis er de mellemuddannede der tidligere har været i advokatvagten.

Tabel 5.3.1

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp fordelt på uddannelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Samlede retshjælpsinstitutioner	90 25,6 %	395 28,6 %	68 26,6 %
Samlede advokatvagter	8 16 %	21 14,3 %	6 22,2 %
Samlede kontorer	98 24,4 %	416 27,2 %	74 26,1 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 5.3.2

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokatvagt fordelt på uddannelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Samlede retshjælpsinstitutioner	4 1,1 %	45 3,3 %	11 4,3 %
Samlede advokatvagter	9 18 %	33 22,4 %	4 14,8 %
Samlede kontorer	13 3,2 %	78 5,1 %	15 5,3 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Af den følgende tabel ses, at det overvejende er de højtuddannede rådssøgende i retshjælpsinstitutionerne, der tidligere har været hos advokat, mens det især er de lavt uddannede rådssøgende i advokatvagten, der har denne erfaring.

Tabel 5.3.3

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokat fordelt på uddannelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Samlede retshjælpsinstitutioner **	74 21 %	376 27,2 %	83 32,4 %

Samlede advokatvagter	22 44 %	52 35,4 %	8 29,6 %
Samlede kontorer	96 23,9 %	428 28 %	91 32,2 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I det følgende vises tabeller med sammenligninger af de forskellige retshjælpstilbud. Tabellerne viser, at det i Københavns Retshjælp især er de lavt uddannede, der har tidligere erfaring med retshjælpsinstitution, mens det de andre steder er gruppen af mellem uddannede der fortrinsvis har denne erfaring. Der er kun en beskedent andel af de rådssøgende, der tidligere har været i en advokatvagt – dette gælder især de lavt uddannede. Gruppen af højt uddannede har flere erfaringer med kontakt til advokat – dog er det fortsat gruppen af mellem uddannede i Gellerupparkens Retshjælp, der har denne erfaring.

Tabel 5.3.4

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp fordelt på uddannelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Århus*	53 27,2 %	314 36,7 %	61 32,4 %
København	17 35,4 %	40 24,7 %	4 16,7 %
Gellerup*	13 32,5 %	25 54,3 %	1 12,5 %
Samlede retshjælpsinstitutioner	90 25,6 %	395 28,6 %	68 26,6 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 5.3.5

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokatvagt fordelt på uddannelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Århus	2 1 %	27 3,2 %	10 5,3 %
København	1 2,1 %	10 6,2 %	1 4,2 %
Gellerup	0	4 8,7 %	0
Samlede retshjælpsinstitutioner	4	45	11

stitutioner	1,1 %	3,3 %	4,3 %
-------------	-------	-------	-------

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 5.3.6

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokat fordelt på uddannelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Århus**	47 24,1 %	296 34,6 %	72 38,8 %
København	11 22,9 %	39 24,1 %	10 41,7 %
Gellerup	10 25 %	18 39,1 %	1 12,5 %
Samlede retshjælpsinstitutioner **	74 21 %	376 27,2 %	83 32,4 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

5.4. Beskæftigelse og tidligere erfaring med retshjælp

Der er tydelige forskelle mellem de forskellige grupper af rådssøgendes tidligere erfaringer med retshjælp. I gruppen af kontanthjælpsmodtagere har en ganske stor andel tidligere erfaring med retshjælpsinstitutioner. I gruppen af selvstændigt erhvervsdrivende er der betydelige erfaringer med kontakt til advokat. I gruppen af førtidspensionister og efterlønsmodtagere er der tydelige forskelle mellem de to typer af retshjælpstilbud, idet advokatvagtens rådssøgende fra denne gruppe har erfaringer med såvel retshjælpsinstitutioner som advokatvagt, mens denne gruppes rådssøgende i retshjælpsinstitutionerne især har tidligere erfaring med denne type retshjælpstilbud – kun få af dem har været i advokatvagten.

Tabel 5.4.1

Den rådssøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra retshjælp fordelt på beskæftigelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelses-søgende	førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Alle retshjælps-	32 35,2	200 25,1 %	56 19,6 %	79 33,5 %	38 30,9 %	90 31,4	66 62,5 %

institutioner ***	%					%	
Alle advokatvakter*	3 16,7 %	17 14,2 %	0	7 46,7 %	3 9,4 %	3 14,3 %	2 18,2 %
Samlede konto- rer***	35 32,1 %	217 23,7 %	56 18,5 %	86 34,3 %	41 26,5 %	93 30,2 %	68 31,8 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 5.4.2

Den rådsøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokatvagt fordelt på beskæftigelse og efter hvor den rådsøgende har henvendt sig

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelses-søgende	førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontant-hjælp
Alle retshjælpsinstitutioner ***	3 3,3 %	27 3,4 %	4 1,4 %	5 2,1 %	3 2,4 %	20 7 %	1 0,5 %
Alle advokatvakter*	4 22,2 %	22 18,3 %	1 5,9 %	8 53,3 %	6 18,8 %	5 23,8 %	0
samlede konto- rer***	7 6,4 %	49 5,3 %	5 1,7 %	13 5,2 %	9 5,8 %	25 8,1 %	10,5 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 5.4.3

Den rådsøgende har tidligere erfaring med juridisk rådgivning fra advokat fordelt på beskæftigelse og efter hvor den rådsøgende har henvendt sig

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelses-søgende	førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontant-hjælp
Alle retshjælp***	40 44 %	203 25,5 %	46 16,1 %	71 30,1 %	41 33,3 %	84 29,3 %	57 28,1 %
Alle advokatvakter***	14 77,4 %	44 36,7 %	2 11,8 %	8 53,3 %	12 37,5 %	4 19 %	2 18,2 %

Samlede kon- torer***	54 49,5 %	247 27 %	48 15,8 %	79 31,5 %	53 34,2 %	88 28,6 %	59 27,6 %
--------------------------	-----------------	-------------	--------------	--------------	--------------	-----------------	-----------------

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

6) Den ydede retshjælp - HVAD spørges der om?

I spørgeskemaet er de mest almindeligt forekommende sagstyper angivet (se bilag). Sagstyperne er samlet i overordnede kategorier fx familie- og arveret, som så igen er underopdelt i en række mere præcise kategorier fx separation/skilsmisse, faste samlivsforhold, forældremyndighed/samvær og familieret i øvrigt. I de fleste af de følgende tabeller anvendes de samlede kategorier, mens jeg i enkelte sammenhænge også inddrager underkategorierne.

I spørgeskemaet har rådgiverne angivet den eller de sagstyper, der har givet anledning til rådssøgendes *henvendelse* til det pågældende retshjælpstilbud. Dette betyder, at der kan være flere henvendelser end rådssøgende, idet rådssøgende kan have haft mere end ét spørgsmål. Der kan således være forskel på totalantal og det aggregerede antal, ligesom % sammenlagt vil give mere end 100 %.

Der er særskilt spurgt til, hvorvidt rådgiverne har *afdækket* andre problemer eller spørgsmål i forbindelse med rådgivningen, end det, som har givet rådssøgende anledning til at henvende sig i det pågældende retshjælpstilbud. Dette er sket i 1.179 tilfælde. Dette svarer til, at næsten halvdelen af respondenterne har fået afdækket et yderligere problem. Det er altså temmelig ofte, at rådgiverne afdækker andre problemer end dem, der har givet anledning til den rådssøgendes henvendelse. Problemer som muligvis ellers ikke ville være blevet afdækket.

I det følgende ses fordelingen på sagstypekategorier:

Familieret	266
Arv og skifte	84
Arbejdsmarkeds- og sociallovg	124
Lejeret	237
Kontraktsret	171
Andre forhold	381

I kategorien ”andre forhold” er det især spørgsmål om strafferet, opholds- og arbejdstilladelser, gældssanering og fogedret, der er blevet afdækket. Denne kategori er udeladt flere steder i det følgende, idet den omfatter meget forskellige sagstyper, hvorfor det ikke altid giver mening at behandle den som en samlet kategori på samme måde som for de andre sagstypetekategorier.

I de følgende tabeller er det udelukkende *henvendelser* der vises, det vil sige den eller de sagstyper, der har givet anledning til rådssøgendes henvendelse.

Oplysninger om sagstyper er i det følgende sammenholdt med data om de rådssøgende. Formålet er at udlede mønstre med hensyn til, hvem der henvender sig i retshjælpstilbuddene og med hvilke typer af spørgsmål.

6.1. Køn og sagstype

I det følgende vises kønsfordelingen blandt de rådssøgende, når data fra de forskellige retshjælpstilbud samles.

Tabel: 6.1.1

Henvendelse, fordelt på samlede sagstypetekategorier for køn, til samtlige Retshjælp-institutioner

	Mand	Kvinde
Familieret i samlet kategori	118 12,5 %	200 18 %
Arv og skifte ved dødsfald	54 5,7 %	54 5,7 %
Arbejdsmarkeds/ sociallovgivning i samlet kategori	115 12,2 %	128 11,5 %
Lejeforhold i samlet kategori	197 20,9 %	318 28,6 %
Kontraktforhold i samlet kategori	182 19,3 %	182 16,4 %
Andre forhold i samlet kategori	361 38,3 %	291 26,2 %

Antal mænd: 943

Antal kvinder: 1110

N: 2053

Tabel 6.1.2

Henvendelse, fordelt på samlede sagstypetekategorier for køn, til alle advokatvagter

	Mand	Kvinde
--	------	--------

Familieret i samlet kategori	15 13,2 %	25 20 %
Arv og skifte ved dødsfald	15 13,2 %	19 15,2 %
Arbejdsmarkeds/ sociallovgivning i samlet kategori	5 4,4 %	15 12 %
Lejeforhold i samlet kategori	10 8,8 %	6 4,8 %
Kontraktforhold i samlet kategori	23 20,2 %	16 12,8 %
Andre forhold i samlet kategori	33 28,9 %	30 24 %

Antal mænd: 114

Antal kvinder 125

N: 238

Man kan se, at der procentmæssigt er flere kvinder, som henvender sig, når det drejer sig om familieret og lejeforhold, mens der er cirka lige mange mænd og kvinder, som henvender sig angående arv og skifte ved dødsfald og arbejdsmarkeds- og sociallovgivning. Der ses et skift i den procentmæssige andel mellem mænd og kvinder, når det drejer sig om kontraktforhold og andre forhold – her er der procentmæssigt flere mænd som henvender sig.

Tabellerne viser også nogle forskelle mellem de to typer af retshjælpstilbud, idet henvendelser om lejeretlige spørgsmål udgør en langt højere andel af henvendelserne i retshjælpsinstitutionerne end i advokatvakterne. Der er relativt mange henvendelser om arv og skifte i advokatvakterne.

I det følgende vises en række tabeller, hvor kønsfordelingen er angivet for forskellige sagstyper, idet data fra de forskellige retshjælpsinstitutioner sammenholdes. Advokatvakterne er udeladt i denne sammenhæng, idet der er for få data for de enkelte steder til, at det giver mening at medtage disse.

Tabel 6.1.3

Familieret i samlet kategori

	Mand	Kvinde
Århus retshjælp	71(12 %)	120(17,8 %)
Århus telefonisk	22(16,1 %)	50(22,7 %)
Københavns retshjælp	10(8,4 %)	17(13,6 %)
Gellerups retshjælp	8 (11,4 %)	6 (15,4 %)

Silkeborg retshjælp	7(27 %)	7(14 %)
Samlet retshjælp	118(12,5 %)	200(18 %)

Tabellen viser, hvor stor en andel af henvendelserne i den pågældende retshjælpsinstitution, der vedrører den pågældende sagstype fordelt på køn.

Der er en tendens til, at kvinder samlet set henvender sig mere omkring familieret end mænd gør. I Silkeborg Retshjælp henvender der sig dog procentmæssigt flere mænd end kvinder.

Tabel 6.1.4
Lejeforhold i samlet kategori

	Mand	Kvinde
Århus retshjælp	124(21%)	211(31,2%)
Århus telefonisk	31(22,6%)	53(24,1%)
Københavns retshjælp	33(27,7%)	44(35,2%)
Gellerups retshjælp	8(11,4%)	4(10,3%)
Silkeborg retshjælp	1(3,8%)	6(12%)
Samlet retshjælp	197(20,9%)	318(28,6%)

Overordnet set er der procentmæssigt flere kvinder, som henvender sig om lejeforhold, end der er mænd. I Gellerupparkens Retshjælp er der dog en procent flere mænd end kvinder, der henvender sig herom.

I Århus Retshjælp henvender mænd sig oftere telefonisk, mens kvinderne henvender sig oftere personligt.

Der er flest henvendelser om lejeret i Københavns Retshjælp – dette gælder for begge køn. Der er relativt færre henvendelser om lejeret i Silkeborg Retshjælp og Gellerupparkens Retshjælp.

Tabel 6.1.5
Kontraktforhold i samlet kategori

	Mand	Kvinde
Århus retshjælp	135(22,8%)	140(20,7%)
Århus telefonisk	27(19,7%)	27(12,3%)
Københavns retshjælp	19(16%)	17(13,6%)
Gellerups retshjælp	8 (11,4%)	1(2,6%)
Silkeborg retshjælp	3(11,5%)	19(38%)
Samlet retshjælp	182(19,3%)	182(16,4%)

Overordnet set er der procentmæssigt flere mænd end kvinder, som henvender sig om kontraktforhold. Dog er Silkeborg Retshjælp igen en undtagelse hertil, idet andelen af kvinder, som henvender sig her med spørgsmål om kontraktforhold, er meget større end andelen af mænd

I Århus Retshjælp henvender både mænd og kvinder sig procentmæssigt mest personligt.

Tabel 6.1.6
Arv og skifte ved dødsfald

	Mand	Kvinde
Århus retshjælp	37(6,3%)	51(7,5%)
Århus telefonisk	6(4,4%)	27(12,3%)
Københavns retshjælp	3(2,5%)	7(5,6%)
Gellerups retshjælp	1 (1,4%)	1(2,6%)
Silkeborg retshjælp	2(7,7%)	1(2%)
Samlet retshjælp	54 (5,7%)	54 (5,7%)

Overordnet set finder man, at mænd og kvinder henvender sig lige meget ved arv og skifte ved dødsfald.

I Århus Retshjælp er det fortrinsvis kvinder, som henvender sig vedrørende arv og skifte ved dødsfald, og der er en større tendens til, at kvinder henvender sig telefonisk, mens mænd oftest henvender sig personligt.

Tabel 6.1.7
Arbejdsmarkeds/sociallovgivning i samlet kategori

	Mand	Kvinde
Århus retshjælp	70(11,8%)	74(10,9%)
Århus telefonisk	10(7,3%)	23(10,5%)
Københavns retshjælp	21(17,6%)	11(8,8%)
Gellerups retshjælp	10(14,3%)	15 (38,5%)
Silkeborg retshjælp	4(15,4%)	5(10%)
Samlet retshjælp	115(12,2%)	128(11,5%)

Overordnet set er der procentmæssigt cirka lige mange mænd og kvinder, som henvender sig om arbejdsmarkeds- og sociallovgivning.

I Københavns Retshjælp og Silkeborg Retshjælp er det dog procentmæssigt flere mænd, mens det helt overvejende er kvinder, der henvender sig i Gellerupparkens Retshjælp vedrørende disse spørgsmål.

6.2. Alder og sagstype

I det følgende vises aldersfordelingen blandt de rådssøgende, når data fra de forskellige retshjælpstilbud samles.

Tabel 6.2.1

Henvendelse, fordelt på samlede sagstypekategorier for hver aldersgruppe, til samtlige retshjælpsinstitutioner

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Familieret i samlet kategori	1 2,8 %	28 6,4 %	91 20 %	115 22,7 %	57 17,1 %	9 6,5 %
Arv og skifte ved dødsfald	0	10 2,3 %	20 4,4 %	27 5,3 %	38 11,4 %	20 14,4 %
Arbejdsmarkeds/ sociallovgivning i samlet kategori	1 2,8 %	48 11 %	60 13,2 %	71 14 %	39 11,7 %	15 10,8 %
Lejeforhold i samlet kategori	8 22,2 %	193 44,2 %	101 22,2 %	85 16,8 %	60 18 %	31 22,3 %
Kontraktforhold i samlet kategori	8 22,2 %	70 16 %	84 18,5 %	86 17 %	67 20,1 %	22 15,8 %
Andre forhold i samlet kategori	21 58,3 %	121 27,7 %	147 32,3 %	184 36,4 %	105 31,4 %	45 32,4 %

Antal 15-19 årige: 36

Antal 20-29årige: 437

Antal 30-39 årige: 455

Antal 40-49 årige: 506

Antal 50-59 årige: 334

Antal 60-69: 139

N: 1907

Tabel 6.2.2

Henvendelse, fordelt på samlede sagstypetegninger for hver aldersgruppe, til alle advokatvægter

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Familieret i samlet kategori	0	3 12 %	8 25 %	11 17,2 %	10 20,8 %	5 16,1 %
Arv og skifte ved dødsfald	0	0	2 6,3 %	9 14,1 %	8 16,7 %	7 22,6 %
Arbejdsmarkeds/ sociallovgivning i samlet kategori	2 22,2 %	4 16 %	1 3,1 %	5 7,8 %	4 8,3 %	2 6,5 %
Lejeforhold i samlet kategori	0	3 12 %	1 3,1 %	3 4,7 %	0	7 22,61 %
Kontraktforhold i samlet kategori	0	10 40 %	5 15,6 %	9 14,1 %	7 14,6 %	4 12,9 %
Andre forhold i samlet kategori	3 33,3 %	6 24 %	12 37,5 %	14 21,9 %	12 25 %	10 32,3 %

Antal 14-19 årige: 9

Antal 20-29årige: 25

Antal 30-39 årige: 32

Antal 40-49 årige: 64

Antal 50-59 årige: 48

Antal 60-69 årige: 31

N: 209

Det kan udledes af de ovenstående to tabeller, at de forskellige aldersgrupper henvender sig med meget forskellige sagstyper. For de helt unge drejer henvendelserne til retshjælpsinstitutionerne sig om lejeret og kontraktsret og i advokatvægterne om arbejds- og sociallovgivningen, mens fx familieretlige spørgsmål fylder temmelig meget hos de 30-60 årige. Det er især de ældre aldersgrupper, der har spørgsmål angående arv og skifte. Disse forskelle er ikke overraskende, men har en klar sammenhæng med de rådssøgendes generelle livssituation.

Når de to typer af retshjælpstilbud sammenholdes, kan det udledes, at lejeret udgør en betydelig andel af henvendelserne i retshjælpsinstitutionerne, mens denne sagstype fylder relativt lidt hos advokatvægterne. Henvendelser ved-

rørende arbejdsmarkeds- og sociallovgivningen udgør en relativt stor andel af de yngre aldersgruppers henvendelser til advokatvagterne.

I det følgende vises en række tabeller, hvor aldersfordelingen er angivet for forskellige sagstyper, idet data fra de forskellige retshjælpsinstitutioner sammenholdes. Advokatvagterne er udeladt i denne sammenhæng, idet der er for få data for de enkelte steder til at det giver mening at medtage disse.

Tabel 6.2.3

Familiernet i samlet kategori

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp	0	14(4,9%)	66(22,7%)	71(23,1%)	32(16,2%)	2(2,4%)
Århus telefonisk	0	4(6,3%)	20(24,1%)	25(27,5%)	16(24,6%)	3(11,1%)
Københavns retshjælp	0	7(11,3%)	2(4,3%)	7(14,6%)	4(10%)	0
Gellerups retshjælp	1(25%)	2(9,5%)	2(8,3%)	6(17,1%)	0	3(42,9%)
Silkeborg retshjælp	0	1(14,3%)	1(9,1%)	6(24%)	5(26,3%)	1(12,5%)
Samlet retshjælp	1(2,8%)	28(6,4%)	91(20%)	115(22,7%)	57(17,1%)	9(6,5%)

Der er procentmæssigt flest i aldersgrupperne 30-39 årige og 40-49 årige, som har henvendt sig angående familiernet.

Der er procentmæssigt meget stor forskel på den 30-39 årige gruppe – her er der procentmæssigt flest, der har henvendt sig til Århus Retshjælp og Århus telefonisk. For de andre grupper ligger procenterne tættere, der er dog en outlier ved de 60-69 årige, hvor der kun er 2,4 %, som har henvendt sig til Århus Retshjælp.

For alle aldersgrupperne er der procentmæssigt flere, der henvender sig til Århus telefonisk end personligt.

Tabel 6.2.4

Arv og skifte ved dødsfald

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp	0	6(2,1%)	14(4,8%)	19(6,2%)	22(11,1%)	12(14,6%)
Århus telefonisk	0	1(1,6%)	5(6%)	6(6,6%)	12(18,5%)	5(18,5%)

Københavns retshjælp	0	3(4,8%)	1(2,2%)	2(4,2%)	2(5%)	2(13,3%)
Gellerups retshjælp	0	0	0	0	1(8,3%)	0
Silkeborg retshjælp	0	0	0	0	1(5,3%)	1(12,5%)
Samlet retshjælp	0	10(2,3%)	20(4,4%)	27(5,3%)	38(11,4%)	20(14,4%)

For Silkeborg Retshjælp og Gellerupparkens Retshjælp er datagrundlaget for lille til at de kan inddrages i analysen.

Der er ingen i den 15-19 årige aldersgruppe, som har henvendt sig angående arv og skifte ved dødsfald. Overordnet set er der en tendens til, at jo ældre man bliver, jo mere henvender man sig angående arv og skifte ved dødsfald.

I Århus Retshjælp er der procentmæssigt flest 20-29 årige, som henvender sig personligt, mens der for de andre aldersgrupper er procentmæssigt flest, der henvender sig telefonisk vedrørende denne sagstype.

Tabel 6.2.5

Arbejdsmarkeds/sociallovgivning i samlet kategori

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp	0	29(3,2%)	35(12%)	32(10,4%)	22(11,1%)	9(11%)
Århus telefonisk	1(25%)	3(4,7%)	9(10,8%)	8(8,8%)	7(10,8%)	4(14,8%)
Københavns retshjælp	0	10(16,1%)	8(17,4%)	6(12,5%)	5(12,5%)	1(6,7%)
Gellerups retshjælp	0	6(28,6%)	7(29,2%)	8(22,9%)	3(25%)	1(14,3%)
Silkeborg retshjælp	0	0	1(9,1%)	5(20%)	2(10,5%)	0
Samlet retshjælp	1(2,8%)	48(11%)	60(13,2%)	71(14%)	39(11,7%)	15(10,8%)

Gruppen af 15-19 årige skiller sig ud ved, at det kun er i Gellerupparkens Retshjælp, hvor der er en person fra denne aldersgruppe, der har henvendt sig angående arbejdsmarkeds- og sociallovgivning.

For samtlige aldersgrupper er der flest, som har henvendt sig til Gellerupparkens Retshjælp angående arbejdsmarkeds- og sociallovgivning.

I Århus Retshjælp er det procentuelt flest 20-29 årige og 60-69 årige, der henvender sig telefonisk, mens de resterende aldersgrupper procentmæssigt henvender sig mest personligt til retshjælpen.

Generelt ligger procenterne tæt i aldersgrupperne. Dog er der i gruppen af 20-29 årige procentmæssigt færre, som henvender sig til både Århus Retshjælp og Århus telefonisk. Gellerupparkens Retshjælp ligger generelt procentvis højere i alle grupperne, dog med undtagelse af de 60-69 årige.

Tabel 6.2.6
Lejeforhold i samlet kategori

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp	5(21%)	141(49,8%)	68(23,4%)	50(16,3%)	30(15,2%)	19(23,2%)
Århus telefonisk	1(25%)	24(37,5%)	15(18,1%)	18(19,8%)	14(21,5%)	7(25,9%)
Københavns retshjælp	1(50%)	23(37,1%)	11(23,9%)	16(33,3%)	13(32,5%)	5(33,3%)
Gellerups retshjælp	0	3(14,3%)	3(12,5%)	1(2,9%)	3(25%)	0
Silkeborg retshjælp	1(50%)	2(28,6%)	4(36,4%)	0	0	0
Samlet retshjælp	8(22,2%)	193(44,2%)	101(22,2%)	85(16,8%)	60(18%)	31(22,3%)

I Silkeborg Retshjælp er der for få observationer til at kunne sammenligne med de andre retshjælpsinstitutioner.

Gellerupparkens Retshjælp skiller sig ud ved, at der generelt er en lavere henvendelsesprocent - dog med undtagelse af de 50-59 årige.

I Århus Retshjælp henvender aldersgrupperne 20-29 årige og 30-39 årige sig procentmæssigt mest telefonisk, mens de andre aldersgrupper procentmæssigt henvender sig mest personligt.

Tabel 6.2.7
Kontraktforhold i samlet kategori

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp	4(16,7%)	46(16,3%)	63(21,6%)	59(19,2%)	42(21,2%)	16(19,5%)
Århus telefonisk	2(50%)	13(20,3%)	11(13,3%)	12(13,2%)	7(10,8%)	4(14,8%)
Københavns retshjælp	0	8(12,9%)	7(15,2%)	7(14,6%)	9(22,5%)	3(20%)

Gellerups retshjælp	1(25%)	2(9,5%)	1(4,2%)	3(8,6%)	2(16,6%)	0
Silkeborg retshjælp	1(50%)	4(57,1%)	2(18,2%)	5(20%)	7(36,8%)	2(25%)
Samlet retshjælp	8(22,2%)	70(16%)	84(18,5%)	86(17%)	67(20,1%)	22(15,8%)

Procenterne i aldersgrupperne ligger generelt tæt. I gruppen af 15-19 årige varierer procenterne dog noget. Gellerupparkens Retshjælp ligger procentmæssigt lavere end de andre steder.

I Århus Retshjælp er der procentmæssigt flest i aldersgrupperne 15-19 årige og 20-29 årige, der henvender sig telefonisk, mens de rådssøgende i de øvrige aldersgrupper procentmæssigt henvender sig telefonisk.

6.3. Uddannelse og sagstype

I det følgende vises de rådssøgendes uddannelsesmæssige baggrund sammenholdt med den sagstype, der har givet anledning til henvendelsen til det pågældende retshjælpstilbud. Først vises data fra de to typer af retshjælpstilbud samlet. Herefter vises fordelinger for de forskellige retshjælpsinstitutioner.

Tabel 6.3.1

Henvendelse, fordelt på samlede sagstypekategorier for hvert uddannelsesniveau, til samtlige Retshjælpsinstitutioner

	Lav	Mellem	Høj
Familieret i samlet kategori	44 12,5 %	212 15,3 %	41 16 %
Arv og skifte ved dødsfald	15 4,3 %	102 7,4 %	17 6,6 %
Arbejdsmarkeds/ sociallovgivning i samlet kategori	53 15,1 %	157 11,4 %	26 10,2 %
Lejeforhold i samlet kategori	52 14,7 %	392 28,4 %	69 27 %
Kontraktforhold i samlet kategori	74 21 %	244 17,7 %	35 13,7 %
Andre forhold i samlet kategori	145 41,2 %	410 29,7 %	70 27,3 %

Antal lavtuddannede: 352

Antal mellemuddannede: 1382

Antal højtuddannede: 256

N: 1990

Tabel 6.3.2

Henvendelse, fordelt på samlede sagstypekategorier for hvert uddannelsesniveau, til alle advokatvagter

	Lav	Mellem	Høj
Familieret i samlet kategori	6 12 %	23 15,6 %	5 18,5 %
Arv og skifte ved dødsfald	6 12 %	25 17 %	3 11,1 %
Arbejdsmarkeds/ sociallovgivning i samlet kategori	10 20 %	10 6,8 %	2 7,4 %
Lejeforhold i samlet kategori	1 2 %	10 6,8 %	4 14,8 %
Kontraktforhold i samlet kategori	8 16 %	27 18,4 %	0
Andre forhold i samlet kategori	15 30 %	36 24,5 %	8 29,6 %

Antal med lav uddannelse 50

Antal med mellemlang uddannelse 147

Antal med høj uddannelse 27

N=224

Af ovenstående tabeller kan udledes, at de tre grupper af rådssøgende henvender sig vedrørende forskellige sagstyper. De lavt uddannede henvender sig mest angående kontraktsret og arbejdsmarkeds- og socialret. De mellem- og højtuddannede henvender sig klart mest vedrørende lejeret, dernæst følger familieret og kontraktsret.

Når man sammenholder de to typer af retshjælpstilbud ses, at lejeret udgør en relativt meget mindre andel af henvendelserne til advokatvagterne, mens spørgsmål og arv og skifte udgør en relativt stor andel af henvendelserne hertil.

Mens de forskellige grupper henvender sig nogenlunde lige meget angående de forskellige sagstyper til retshjælpsinstitutionerne (dog er der lidt flere henvendelser fra mellem og højtuddannede vedrørende lejeret og lidt færre for så vidt angår kontraktsret), er billedet markant anderledes for advokatvagterne. Her henvender en ganske stor andel af de lavt uddannede sig angående arbejds- og socialret, mens meget få mellem og højtuddannede retter

henvendelse til advokatvagten med denne type problemer. Omvendt udgør spørgsmål angående kontraktsret en stor andel af de lavt og mellem uddannedes henvendelser, mens ingen højtuddannede respondenter i undersøgelsen har rettet henvendelse til advokatvagten om denne sagstype. Når man ser nærmere på underkategorier for kontraktsret kan man se, at de fleste henvendelser angår spørgsmål om forbruger køb.

I den følgende tabel vises fordelingen på *underkategorier* af sagstyper.

Tabel 6.3.3

Samlede retshjælsptilbud. Sagstype sammenholdt med rådssøgendes uddannelse

	Lav	Mellem	Høj	Chi2
Separation/skilsmiss	25(6,2%)	123(8%)	25(8,8%)	0,379
Faste samlivsforhold	5(1,2%)	31(2%)	1(0,4%)	0,099
Forældremyndighed/samvær	11(2,7%)	39(2,6%)	16(5,7%)	0,018
Familieret i øvrigt	9(2,2%)	42(2,7%)	14(4,9%)	0,087
Arv og skifte ved dødsfald	21(5,2%)	127(8,3%)	20(7,1%)	0,109
Ydelser iht. aktivloven	11(2,7%)	39(2,6%)	5(1,8%)	0,693
Andre sociale ydelser	26(6%)	55(3,6%)	6(2,1%)	0,024
Ansættelsesforhold	17(4,2%)	50(3,3%)	9(3,2%)	0,623
Arbejdsløshedsforhold	2(0,5%)	9(0,6%)	1(0,40%)	0,877
Andet arbejdsmarked/social	6(1,5%)	14(0,9%)	7(2,5%)	0,077
Kontrakt leje	9(2,2%)	86(5,6%)	18(6,4%)	0,014
Omkostningsbestemt leje	0	17(1,1%)	6(2,1%)	0,023
Vedligeholdelse/forbedring	4(1%)	27(1,8%)	5(1,8%)	0,543
Varme, vand, el	2(0,5%)	13(0,9%)	1(0,4%)	0,557
Opsigelse/ophævelse	13(3,2%)	63(4,1%)	11(3,9%)	0,717
Fraflytningsopgør	12(3%)	104(6,8%)	13(4,6%)	0,009
Ejer-/andelsboligforeninger	6(1,5%)	62(4,1%)	11(3,9%)	0,046
Andet i Lejeforhold	7(1,7%)	30(2%)	8(2,8%)	0,575
Forbruger køb	17(4,2%)	82(5,4%)	12(4,2%)	0,531
Almindelig køb	7(1,7%)	24(1,6%)	1(0,4%)	0,249
Check og vekselret	0	0	1(0,4%)	0,033
Aftaler	19(4,7%)	54(3,5%)	10(3,5%)	0,522
Hæftelse og kaution	19(4,7%)	42(2,7%)	2(0,7%)	0,007
Forsikring	11(2,7%)	41(2,7%)	2(0,7%)	0,129
Andet i kontraktforhold	9(2,2%)	28(1,8%)	7(2,5%)	0,717
Erstatning uden kontrakt	26(6,5%)	78(5,1%)	7(2,5%)	0,059
Klage over læge, tandlæge, advokat	5(1,2%)	15(1%)	4(1,4%)	0,766
Statens uddannelsesstøtte	0	4(0,3%)	0	0,408

Skat	9(2,2%)	16(1%)	3(1,1%)	0,155
Strafferet/straffeproses	26(6,5%)	63(4,1%)	13(4,6%)	0,136
Gældsanering	21(5,2%)	57(3,7%)	3(1,1%)	0,016
Fogedret	12(3%)	26(1,7%)	5(1,8%)	0,245
Retspleje	1(0,2%)	10(0,7%)	1(0,4%)	0,553
Opholds- /arbejdstilladelse	27(6,7%)	84(5,5%)	20(7,1%)	0,444
Indfødsret	8(2%)	10(0,7%)	1(0,4%)	0,022
Andet i andre	21(5,2%)	75(4,9%)	20(7,1%)	0,325
Gæld	4(1%)	8(0,5%)	1(0,4%)	0,468

Antal med en lav uddannelse 402

Antal med en mellemlang uddannelse 1529

Antal med en høj uddannelse 283

N = 2214

I det følgende vises en række tabeller, hvor de rådssøgendes uddannelsesniveau er angivet for forskellige sagstyper, idet data fra de forskellige retshjælpsinstitutioner sammenholdes. Advokatvagterne er udeladt i denne sammenhæng, idet der er få data for de enkelte steder til, at det giver mening at medtage disse.

Tabel 6.3.4

Familieret i samlet kategori

	Lav	Mellem	Høj
Århus retshjælp	28(14,4%)	123(14,4%)	41(21,8%)
Århus telefonisk	5(9,4%)	54(20,6%)	9(26,5%)
Københavns retshjælp	5(10,4%)	20(12,3%)	0
Gellerups retshjælp	3(7,5%)	4(8,7%)	1(12,5%)
Silkeborg retshjælp	3(18,8%)	11(19,3%)	0
Samlet retshjælp	44(12,5%)	212(15,3%)	41(16%)

Hvis man ser på angivelserne for den samlede retshjælp er procentdelen af henvendelser størst hos de højt uddannede. Overordnet set er der dog procentmæssigt flere med en mellemlang uddannelse, som henvender sig angående familieret over hele landet.

Der er markant forskel mellem de to store uddannelsesbyer København og Århus, idet ingen højtuddannede rådssøgende, der deltog i undersøgelsen,

har rettet henvendelse til Københavns Retshjælp angående familieretlige problemer.

I Århus henvender de lavt uddannede sig procentmæssigt mere personligt, mens både dem med en mellemlang uddannelse og de højt uddannede procentmæssigt henvender sig mere telefonisk.

I Silkeborg Retshjælp er der procentmæssigt flere lavt uddannede og rådsøgende med mellemlange uddannelser, som henvender angående familieret end der er på landsplan.

Tabel 6.3.5
Arv og skifte ved dødsfald

	Lav	Mellem	Høj
Århus retshjælp	7(3,6%)	67(7,8%)	14(7,4%)
Århus telefonisk	2(3,8%)	26(9,9%)	3(8,8%)
Københavns retshjælp	3(6,3%)	7(4,3%)	0
Gellerups retshjælp	2(5%)	0	0
Silkeborg retshjælp	1(6,3%)	2(3,5%)	0
Samlet retshjælp	15(4,3%)	102(7,4%)	17(6,6%)

Overordnet set er det en meget lille procentmæssig overvægt i henvendelser fra rådsøgende med en mellemlang uddannelse angående spørgsmål om arv og skifte ved dødsfald. Hvis man ser på den samlede retshjælp, er der også flest med en mellemlang uddannelse som henvender sig.

I Århus ses en svag tendens til at både lavt, mellem og højt uddannede henvender sig telefonisk frem for personligt. Det er endvidere kun i Århus Retshjælp, at højtuddannede har henvendt sig angående denne sagstype.

Tabel 6.3.6
Arbejdsmarkeds/sociallovgivning i samlet kategori

	Lav	Mellem	Høj
Århus retshjælp	26(13,3%)	72(8,4%)	17(9%)
Århus telefonisk	4(7,5%)	25(9,5%)	2(5,9%)
Københavns retshjælp	8(16,7%)	20(12,3%)	4(16,7%)

Gellerups retshjælp	12(30%)	7(15,2%)	3(37,5%)
Silkeborg retshjælp	3(18,8%)	6(10,5%)	0
Samlet retshjælp	53(15,1%)	157(11,4%)	26(10,2%)

Overordnet set er det procentmæssige flere lavt uddannede, som henvender sig vedrørende arbejdsmarkeds- og sociallovgivning.

I Århus Retshjælp henvender de lavt uddannede og højt uddannede sig mere personligt end telefonisk, mens de rådssøgende med en mellemlang uddannelse henvender sig mere telefonisk.

Henvendelserne til Gellerupparkens Retshjælp skiller sig ud fra de andre steder, idet det særligt er de lavt og højt uddannede, der henvender sig angående denne sagstype.

Tabel 6.3.7
Lejeforhold i samlet kategori

	Lav	Mellem	Høj
Århus retshjælp	23(11,8%)	247(28,9%)	52(27,7%)
Århus telefonisk	7(13,2%)	70(26,7%)	9(26,5%)
Københavns retshjælp	10(20,8%)	62(38,3%)	5(20,8%)
Gellerups retshjælp	1(2,5%)	9(19,6%)	1(12,5%)
Silkeborg retshjælp	1(6,3%)	4(7%)	2(100%)
Samlet retshjælp	52(14,7%)	392(28,4%)	69(27%)

Der er procentvis flest med mellemlang eller høj uddannelse som har henvendt sig med et lejeretligt spørgsmål.

I Århus Retshjælp henvender de lavt uddannede procentmæssigt mere telefonisk, mens de rådssøgende med en mellemlang uddannelse eller en høj uddannelse procentmæssigt henvender sig mere personligt.

Tabel 6.3.8
Kontraktforhold i samlet kategori

	Lav	Mellem	Høj
--	-----	--------	-----

Århus retshjælp	50(25,6%)	160(18,7%)	27(14,4%)
Århus telefonisk	12(22,6%)	36(13,7%)	2(5,9%)
Københavns retshjælp	6(12,5%)	24(14,8%)	4(16,7%)
Gellerups retshjælp	3(7,5%)	5(10,9%)	0
Silkeborg retshjælp	3(18,8%)	19(33,3%)	0
Samlet retshjælp	145(41,2%)	410(29,7%)	70(27,3%)

Der er procentmæssigt markant flest lavt uddannede som henvender sig angående kontraktforhold (hvor den største underkategori er forbruger køb).

Der er en generel tendens til, at de rådssøgende henvender sig mere personlig end telefonisk, når det gælder kontraktforhold.

I Århus Retshjælp er det gruppen af lavt uddannede, der procentmæssigt står bag den største andel af henvendelserne. Der er procentvis flest mellem uddannede blandt henvendelserne til Silkeborg Retshjælp, mens det er højt uddannede, der i Københavns Retshjælp retter henvendelse angående kontraktforhold. Det er værd at bemærke, at det ikke er nogen højt uddannede, der har henvendt sig til Gellerupparkens Retshjælp eller Silkeborg Retshjælp angående denne sagstype.

Sammenfattende bemærkes, at der overordnet set er der stor forskel på de rådssøgendes uddannelsesmæssige baggrund for de forskellige sagskategorier. For arbejdsmarkeds- og sociallovgivning og kontraktforhold er der procentmæssigt flest lavt uddannede, som har henvendt sig. For familieret og arv og skift ved dødsfald er det procentmæssigt flest med en mellemlang uddannelse, der har henvendt sig. Ved lejeforhold er der procentmæssigt flest højt uddannede, som har henvendt sig.

6.4. Beskæftigelse og sagstype

Af de følgende to tabeller ses de rådssøgendes beskæftigelsesmæssige baggrundsdata sammenholdt med, hvilken sagstypekategori henvendelsen vedrører. Den første tabel viser fordelingen i Retshjælpsinstitutionerne og den anden tabel fordelingen i henvendelserne til Advokatvagterne.

Tabel 6.4.1

Henvendelse, fordelt på samlede sagstypekategorier for hver beskæftigelsestype, til samtlige Retshjælpsinstitutioner

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	Førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Familieret i samlet kategori	21 23,1 %	159 20 %	30 10,5 %	20 8,5 %	8 6,5 %	44 15,3 %	31 15,3 %
Arv og skifte ved dødsfald	3 3,3 %	58 7,3 %	8 2,8 %	19 8,1 %	30 24,4 %	12 4,2 %	5 2,5 %
Arbejdsmarkeds/ sociallovgivning i samlet kategori	7 7,7 %	77 9,7 %	20 7 %	35 14,8 %	6 4,9 %	50 17,4 %	44 21,7 %
Lejeforhold i samlet kategori	20 22 %	199 25 %	132 46,2 %	37 15,7 %	36 29,3 %	64 22,3 %	18 8,9 %
Kontraktforhold i samlet kategori	21 23,1 %	145 18,2 %	39 13,6 %	48 20,3 %	19 15,4 %	55 19,2 %	28 13,8 %
Andre forhold i samlet kategori	31 34,1 %	228 28,6 %	82 29,7 %	86 36,4 %	26 21,1 %	97 33,8 %	91 44,8 %

Antal selvstændige: 91

Antal lønmodtagere 796

Antal uddannelsessøgende: 286

Antal førtidspensionister/ efterlønnere: 236

Folkepensionister: 123

Dagpengemodtagere: 287

Kontanthjælpsmodtagere: 203

N: 2022

Tabel 6.4.2

Henvendelse, fordelt på samlede sagstypekategorier for hver beskæftigelsestype, til alle advokatvægter

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	Førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Familieret i samlet kategori	2 11,1 %	22 18,3 %	2 11,8 %	0	5 15,6 %	2 9,5 %	3 27,3 %
Arv og skifte	4	14	0	3	10	1	1

ved dødsfald	22,2 %	11,7 %		20 %	31,3 %	4,8 %	9,1 %
Arbejdsmarkeds/ sociallovgivning i samlet kategori	3 16,7 %	8 6,7 %	3 17,6 %	0	0	2 9,5 %	3 27,3 %
Lejeforhold i samlet kategori	1 5,6 %	5 4,2 %	0	3 20 %	3 9,4 %	3 14,3 %	0
Kontraktforhold i samlet kategori	1 5,6 %	24 20 %	1 5,9 %	3 20 %	2 6,3 %	4 19 %	0
Andre forhold i samlet kategori	2 11,1 %	31 25,8 %	6 35,3 %	5 33,3 %	8 25 %	4 19 %	5 45,5 %

Antal selvstændige 18

Antal lønmodtagere 120

Antal uddannelsessøgende 17

Antal førtidspensionister/ efterlønnere 15

Folkepensionister: 32

Dagpengemodtagere: 21

Kontanthjælpsmodtagere: 11

N: 234

For retshjælpinstitutionernes vedkommende handler en stor andel af henvendelserne om lejeret – dette gælder alle grupperne af rådssøgende bortset fra kontanthjælpsmodtagere. Hos advokatvakterne fylder andelen af henvendelser angående arv og skifte relativt meget.

Gruppen af *selvstændigt erhvervsdrivende* retter henvendelse til de to typer af retshjælpstilbud med meget forskellige spørgsmål. I retshjælpinstitutionerne omhandler henvendelserne fortrinsvis familieret og kontraktsret, mens henvendelserne fra denne gruppe rådssøgende til advokatvagten helt overvejende omhandler spørgsmål om arv og skifte eller arbejdsmarkeds- og sociallovgivningen.

De *uddannelsessøgende og kontanthjælpsmodtagere*, der benytter advokatvagten, henvender sig fortrinsvis med spørgsmål angående arbejdsmarkeds- og sociallovgivningen.

I det følgende vises en række tabeller, hvor oplysninger om sagstyper er sammenholdt for de forskellige retshjælpsinstitutioner, der deltager i undersøgelsen.

Tabel 6.4.3
Familiernet i samlet kategori

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	Førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Århus retshjælp	18(28,6%)	100(20,4%)	16(8,1%)	6(4,7%)	6(7,8%)	28(14,9%)	16(15,2%)
Århus telefonisk	2(13,3%)	41(24%)	8(19%)	5(12,8%)	2(9,1%)	10(21,7%)	3(17,6%)
København retshjælp	1(16,7%)	9(11,1%)	5(13,5%)	4(11,8%)	0	4(13,8%)	3(7,9%)
Gellerups retshjælp	0	3(13%)	1(14,3%)	0	0	1(9,1%)	7(19%)
Silkeborg retshjælp	0	6(18,8%)	0	5(33,3%)	0	1(7,7%)	2(33,3%)
Samlet retshjælp	21(23,1%)	159(20%)	30(10,5%)	20(8,5%)	8(6,5%)	44(15,3%)	31(15,3%)

Overordnet set er der procentmæssigt flest selvstændigt erhvervsdrivende, som henvender sig angående familiernet. De selvstændigt erhvervsdrivende er stærkt fulgt af lønmodtagerne. Herefter kommer dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere, derefter de uddannelsessøgende og førtidspensionister/efterlønsmodtager og til sidst folkepensionister.

Når man ser på personlig og telefonisk henvendelse, så er tendensen at alle beskæftigelsesgrupperne procentmæssigt henvender sig mere telefonisk end personligt – dette gælder dog ikke for de selvstændigt erhvervsdrivende, som klart henvender sig mere personligt end telefonisk.

Blandt de selvstændigt erhvervsdrivende er der procentmæssigt flest som henvender sig til Århus Retshjælp end der er de andre steder. I grupperne lønmodtagerne, uddannelsessøgende, folkepensionister og dagpengemodtagere er der også procentmæssigt flest, der henvender sig i Århus Retshjælp, de henvender sig dog personligt i stedet. I grupperne førtidspensionister

ster/efterlønsmodtagere og kontanthjælpsmodtagere er der procentmæssigt flest, som henvender sig til Silkeborg Retshjælp.

Tabel 6.4.4
Arv og skifte ved dødsfald

	Selv- stændig	Lønmod- tager	Uddan- nings- søgende	Førtids- pensionist/ efterløn	Folke- pen- sionist	Dag- penge	Kontant- hjælp
Århus retshjælp	2(3,2%)	41(8,4%)	5(2,5%)	13(10,1%)	21(27,3%)	4(2,1%)	2(1,9%)
Århus tele- fonisk	1(6,7%)	15(8,8%)	1(2,4%)	2(5,1%)	6(27,3%)	7(15,2%)	0
København retshjælp	0	2(2,5%)	2(5,4%)	2(5,9%)	1(7,1%)	0	3(7,9%)
Gellerups retshjælp	0	0	0	1(5,3%)	1(25%)	0	0
Silkeborg retshjælp	0	0	0	1(6,7%)	1(16,7%)	1(7,7%)	0
Samlet retshjælp	3(3,3%)	58(7,3%)	8(2,8%)	19(8,1%)	30(24,4%)	12(4,2%)	5(2,5%)

Overordnet set er der procentmæssigt flest folkepensionister, som henvender sig vedrørende arv og skifte ved dødsfald. Herefter er der et spring på ca. 16 procent ned til den næste gruppe, som er førtidspensionister/efterlønsmodtagere. Dernæst følger gruppen af lønmodtagere. Herefter følger dagpengemodtagere, selvstændige, uddannelsessøgende og til sidst kontanthjælpsmodtagere.

Generelt er der procentmæssigt en lav henvendelsesprocent ved arv og skift ved dødsfald.

Der er procentmæssigt flest selvstændigt erhvervsdrivende, lønmodtagere og dagpengemodtagere, som henvender sig telefonisk. Førtidspensionister/efterlønsmodtagere henvender sig procentmæssigt mest personligt, mens uddannelsessøgende og folkepensionister, henvender sig lige meget personligt og telefonisk.

I Århus Retshjælp er alle beskæftigelsesgrupper repræsenteret, mens der for samtlige andre retshjælpsinstitutioner er mindst én beskæftigelsesgruppe der ikke er repræsenteret i henvendelserne vedrørende denne sagstype.

Tabel 6.4.5
Arbejdsmarkeds/sociallovgivning i samlet kategori

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	Førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Århus retshjælp	1(1,6%)	46(9,4%)	15(7,6%)	17(13,2%)	3(3,9%)	36(19,1%)	25(23,8%)
Århus telefonisk	2(13,3%)	12(7%)	0	3(7,7%)	2(9,1%)	7(15,2%)	2(11,8%)
København retshjælp	1(16,7%)	13(16%)	4(10,8%)	4(11,8%)	0	4(13,8%)	4(10,5%)
Gellerups retshjælp	3(42,9%)	2(8,7%)	1(14,3%)	6(31,6%)	0	2(18,2%)	11(29,7%)
Silkeborg retshjælp	0	4(12,5%)	0	1(6,7%)	1(16,7%)	1(7,7%)	2(33,3%)
Samlet retshjælp	7(7,7%)	77(9,7%)	20(7%)	35(14,8%)	6(4,9%)	50(17,4%)	44(21,7%)

Der er procentmæssigt flest kontanthjælpsmodtagere, som henvender sig angående arbejdsmarkeds- og sociallovgivning. Dernæst følger dagpengemodtagere og førtidspensionister. Herefter kommer lønmodtagere, selvstændigt erhvervsdrivende, uddannelsessøgende og til sidst folkepensionister.

Generelt er der procentmæssigt en relativt lav henvendelsesprocent vedrørende arbejdsmarkeds- og sociallovgivning.

Gruppen af selvstændigt erhvervsdrivende og folkepensionister henvender sig mere telefonisk end personligt, mens lønmodtagerne, uddannelsessøgende, førtidspensionister, dagpengemodtagere og kontanthjælpsmodtagere henvender sig mere personligt.

Tabel 6.4.6
Kontraktforhold i samlet kategori

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	Førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Århus	18(28,6)	100(20,4%)	24(12,2)	27(20,9)	12(15,6)	38(20,2)	18(17,1)

retshjælp	)	)	)	)	)	)	)
Århus telefonisk	1(6,7%)	27(15,8%)	6(14,3%)	5(12,8%)	2(9,1%)	7(15,2%)	4(23,5%)
København retshjælp	2(33,3%)	7(8,6%)	7(18,9%)	8(23,5%)	3(21,4%)	6(20,7%)	2(5,3%)
Gellerup retshjælp	0	3(13%)	0	3(15,8%)	0	0	3(8,1%)
Silkeborg retshjælp	0	8(25%)	2(66,7%)	5(33,3%)	2(33,3%)	4(30,8%)	1(16,7%)
Samlet retshjælp	21(23,1%)	145(18,2%)	39(13,6%)	48(20,3%)	19(15,4%)	55(19,2%)	28(13,8%)

Overordnet set er procentmæssigt flest selvstændigt erhvervsdrivende, som henvender sig angående kontrakt forhold. Herefter følger førtidspensionister, dagpengemodtagere, lønmodtagere, folkepensionister, kontanthjælpsmodtagere og til sidst uddannelsessøgende.

Hos de selvstændigt erhvervsdrivende, lønmodtagere, førtidspensionister, folkepensionister og dagpengemodtagere er der procentmæssigt flere der henvender sig personligt end telefonisk, mens de uddannelsessøgende og kontanthjælpsmodtagere henvender sig mere telefonisk.

Når man ser på Gellerupparkens Retshjælp i forhold til Århus Retshjælp er der procentmæssigt flere som henvender sig til Århus Retshjælp – der er ingen selvstændigt erhvervsdrivende, uddannelsessøgende, folkepensionister eller dagpengemodtagere blandt de rådssøgende, der har henvendt sig til Gellerupparkens Retshjælp.

Generelt ses for alle beskæftigelsesgrupper, at der procentuelt er flere, der henvender sig de andre steder end til Århus Retshjælp. De selvstændigt erhvervsdrivende henvender sig procentmæssigt mere til København Rets-hjælp, mens lønmodtagerne, uddannelsessøgende, førtidspensionister, folkepensionister og dagpengemodtagere henvender sig procentmæssigt mere til Silkeborg Retshjælp.

Tabel 6.4.7

Lejeforhold i samlet kategori

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelses-	Førtidspensio-	Folkepen-	Dagpenge	Kontan-hjælp
--	-------------	-------------	--------------	----------------	-----------	----------	--------------

			søgende	nist/ efterløn	sionist		
Århus retshjælp	16(25,4%)	118(24,1%)	104(52,8%)	17(13,2%)	22(28,6%)	44(23,4%)	10(9,5%)
Århus telefonisk	3(20%)	43(25,1%)	14(33,3%)	9(23,1%)	7(31,8%)	8(17,4%)	0
København retshjælp	1(16,7%)	31(38,3%)	12(32,4%)	10(29,4%)	6(42,9%)	8(27,6%)	4(10,5%)
Gellerup retshjælp	0	5(21,7%)	2(28,6%)	1(5,3%)	1(25%)	0	2(5,4%)
Silkeborg retshjælp	0	2(6,3%)	0	0	0	4(30,8%)	1(16,7%)
Samlet retshjælp	20(22%)	199(25%)	132(46,2%)	37(15,7%)	36(29,3%)	64(22,3%)	18(8,9%)

Det er procentmæssigt flest uddannelsessøgende, som har henvendt sig i forbindelse med lejeforhold. Herefter kommer folkepensionister, lønmodtagere, dagpengemodtagere, selvstændigt erhvervsdrivende, førtidspensionister/efterlønsmodtagere og til sidst kommer kontanthjælpsmodtagere. Der er ca. 37 procent forskel i henvendelsen mellem uddannelsessøgende og kontanthjælpsmodtagere.

Når man ser på personlig og telefonisk henvendelse, så er billedet en smule blandet. Selvstændigt erhvervsdrivende, uddannelsessøgende, dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere henvender sig mere personligt end telefonisk, mens førtidspensionister og folkepensionister henvender sig mere telefonisk end personligt. Lønmodtagerne henvender sig ca. lige meget personligt og telefonisk. De uddannelsessøgende skiller sig meget ud, hvad angår personlig henvendelse – der er over 50 procent som henvender sig personligt.

I gruppen af selvstændigt erhvervsdrivende er der procentmæssigt flest som henvender sig til Århus Retshjælp, men der er i grupperne af lønmodtagergruppen og førtidspensionister/efterlønnere gruppen ca. 15 procent flere, som henvender sig til København Retshjælp end til Århus Retshjælp. Blandt de uddannelsessøgende er der procentmæssigt flest, som henvender sig til Århus Retshjælp. I grupperne af dagpenge- og kontanthjælpsmodtagerne er der procentmæssigt flest, som har henvendt sig til Silkeborg Retshjælp.

7) Resultat af første henvendelse

Denne del af undersøgelsen har til formål at beskrive, hvilken form for retshjælp der ydes de rådssøgende.

Rådgiverne er bedt om at afkrydse en af følgende svarmuligheder:

- Sagsbehandling er indledt (for retshjælpsinstitutionerne)
- Sagen afsluttet med rådgivning
- Rådssøgende er blevet afvist
- Rådssøgende er henvist til at søge hjælp andetsteds

I det følgende redegøres for undersøgelsens resultater.

7.1. Sagsbehandling er indledt

Det er kun retshjælpsinstitutionerne, der kan tilbyde at indlede sagsbehandling. Advokatvagten yder alene mundtlig rådgivning. Hvis den rådssøgende har brug for yderligere retshjælp, må denne henvises til at søge hjælp andetsteds.

I det følgende er de tilfælde, hvor der er indledt sagsbehandling i retshjælpsinstitutionerne, sammenholdt med grunddata om de rådssøgende.

Tabel 7.1.1

Fordelingen af rådssøgende, hvor sagsbehandlingen er indledt fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Århus	127 21,5 %	142 21 %
København	41 34,5 %	42 33,6 %
Gellerup	21 30 %	13 33,3 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I den første tabel ses, at de to køn får indledt sagsbehandling stort set i samme omfang. I Århus Retshjælp indledes sagsbehandling i omtrent en femtedel af sagerne, mens det for Københavns Retshjælp og Gellerupparrens Retshjælp er cirka en tredjedel af henvendelserne, der medfører egentlig sagsbehandling.

I den følgende tabel undersøges det, om der er forskelle aldersgrupperne imellem med hensyn til indledning af sagsbehandling.

Tabel 7.1.2

Fordelingen af rådssøgende, hvor sagsbehandlingen er indledt fordelt på aldersgrupper og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus	6 25 %	68 24 %	59 20,3 %	65 21,2 %	42 21,2 %	16 19,5 %
København	0	21 33,9 %	15 32,6 %	19 39,6 %	15 37,5 %	4 26,7 %
Gellerup	1 25 %	9 42,9 %	8 33,3 %	10 28,6 %	5 41,7 %	0

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Det fremgår af denne tabel, at der er store forskelle mellem aldersgrupperne og mellem de forskellige retshjælpsinstitutioner. I Århus Retshjælp er for alle aldersgrupper omkring hver femte henvendelse, der fører til at sagsbehandling indledes. I Københavns Retshjælp fører godt hver tredje henvendelse til at sagsbehandling indledes, dog afviger de helt unge og gruppen af 60-69 årige herfra, idet der sjældnere indledes sagsbehandling for disse aldersgrupper. I Gellerupparkens Retshjælp er der store forskelle mellem aldersgrupperne. Det er især gruppen af 20-29 årige samt gruppen af 50-59 årige der får indledt sagsbehandling.

Tabel 7.1.3

Fordelingen af rådssøgende, hvor sagsbehandlingen er indledt fordelt på uddannelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Århus*	50 25,6 %	181 21,2 %	29 15,4 %
København	17 35,4 %	55 34 %	7 29,2 %
Gellerup*	18 45 %	12 26,1 %	0

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I alle de tre retshjælpsinstitutioner er det især de lavt uddannede, der får indledt sagsbehandling. For gruppen af højtuddannede indledes sagsbehandling ikke nær så ofte.

Tabel 7.1.4

Fordelingen af rådssøgende, hvor sagsbehandlingen er indledt fordelt på beskæftigelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	førtidspensionist/efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Århus**	9 14,3 %	89 18,2 %	51 25,9 %	40 31 %	11 14,3 %	40 21,3 %	25 23,8 %
København	1 16,7 %	30 37 %	10 27,1 %	12 35,3 %	6 42,9 %	11 37,9 %	11 37,9 %
Gellerup	3 42,9 %	6 26,1 %	3 42,9 %	6 31,6 %	0	1 9,1 %	14 37,8 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Af tabellen ses, at det i de tre retshjælpsinstitutioner er forskellige beskæftigelsesgrupper der oftest indledes sagsbehandling for. I Århus Retshjælp er det førtidspensionister og efterlønsmodtagere og uddannelsessøgende der oftest får retshjælp i form af sagsbehandling. I Københavns Retshjælp er det især folkepensionister, dagpengemodtagere og lønmodtagere, mens det i Gellerupparkens Retshjælp er en stor andel af de selvstændigt erhvervsdrivende rådssøgende og de uddannelsessøgende, der får hjælp i denne form.

Der er endvidere for nogle af beskæftigelsesgrupperne store forskelle mellem på den ene side Århus og Københavns Retshjælp og på den anden side Gellerupparkens Retshjælp. De selvstændigt erhvervsdrivende rådssøgende og de uddannelsessøgende rådssøgende i Gellerupparkens Retshjælp får betydeligt oftere indledt sagsbehandling end hos de andre retshjælpsinstitutioner. Det omvendte mønster gør sig gældende for gruppen af dagpengemodtagere.

7.2. Sagen afsluttet efter mundtlig rådgivning

Det er en ganske betragtelig andel af henvendelserne der afsluttes efter en enkelt mundtlig rådgivning.

Der er procentuelt flere sager der afsluttes ved en mundtlig rådgivning i advokatvakterne end i retshjælpsinstitutionerne. Det bemærkes i den sammenhæng, at advokatvagten ikke har mulighed for at indlede sagsbehandling,

mens denne form for retshjælp er tilgængelig i retshjælpsinstitutionerne. Al- ligevel er det en meget stor andel af henvendelserne hertil der afsluttes med en mundtlig rådgivning.

Tabel 7.2.1

Rådgivningen afsluttet første gang sammenholdt med køn

	Mand	Kvinde
Retshjælp	775 82,2 %	925 83,3 %
Advokatvagt	94 82,5 %	112 89,6 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Af tabellen ses, at det er de kvindelige rådssøgende i advokatvagterne der oftere får afsluttet sagen efter en mundtlig rådgivning. Dette betyder omvendt, at relativt flere af de mandlige rådssøgende her enten bliver afvist eller henvist til at søge hjælp andetsteds. I retshjælpsinstitutionerne er der ikke stor forskel mellem de to køn.

Tabel 7.2.2

Rådgivningen afsluttet første gang sammenholdt med alder

	15-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år
Retshjælp	30 83,3 %	347 79,8 %	384 84,4 %	424 83,8 %	270 80,8 %	122 87,8 %
Advokatvagt	8 88,9 %	23 92 %	24 75 %	56 87,5 %	41 85,5 %	26 83,3 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I advokatvagterne er det oftest for de yngre rådssøgende at sagen afsluttes med mundtlig rådgivning, mens det i retshjælpsinstitutionerne er det i gruppen af 60-69 årige den største andel afsluttes med mundtlig rådgivning.

Tabel 7.2.3

Rådgivningen afsluttet første gang sammenholdt med uddannelse

	Lav	Mellem	Høj
Retshjælp*	282 80,1 %	1146 82,9 %	226 88,3 %
Advokatvagt	44 88 %	124 84,4 %	25 92,6 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

For begge typer retshjælpstilbud afsluttes sagen med rådgivning procentuelt mere for gruppen af højtuddannede.

Tabel 7.2.4

Rådgivningen afsluttet første gang sammenholdt med beskæftigelse

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Retshjælp	80 87,9 %	671 84,3 %	233 81,5 %	185 78,4 %	106 86,2 %	239 83,3 %	163 80,3 %
Advokatvagt	17 94,4 %	101 84,2 %	16 94,1 %	12 80 %	30 93,8 %	18 85,7 %	9 81,8 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Næsten alle selvstændigt erhvervsdrivende, uddannelsessøgende og folkepensionister får afsluttet deres sag efter en mundtlig rådgivning i advokatvagten.

Her er også taget en tabel med, hvor sagstyperne er sammenholdt med hvor ofte sagen afsluttes med rådgivning, idet der er store forskelle mellem de to typer af retshjælpstilbud på dette punkt.

Tabel 7.2.5

Rådgivningen afsluttet første gang sammenholdt med sagstyper

	Familieret	Arbejdsmarked	Lejeforhold	Kontraktforhold	Andre forhold	Arv og skifte
Retshjælp	304 93 %	193 75,7 %	363 79,8 %	285 77,7 %	568 84,9 %	140 92,7 %
Advokatvagt	38 84,4 %	16 80 %	19 86,6 %	31 75,6 %	53 77,9 %	36 92,3 %

I retshjælpinstitutionerne er det næsten alle henvendelser angående familieret og arv og skifte der afsluttes efter en mundtlig rådgivning, mens det i

advokatvagterne er spørgsmål om lejeret, der procentuelt oftest afsluttes med rådgivning. Det er bemærkelsesværdigt, at der for alle sagstyper undtagen spørgsmål om lejeret og spørgsmål om arbejdsmarkeds- og sociallovgivningen, procentuelt er en større andel, der afsluttes ved rådgivning i retshjælpsinstitutionerne end i advokatvagterne. Dette kan sammenholdes med, at der generelt er en større andel sager, der afsluttes med rådgivning i advokatvagterne.

Den mundtlige rådgivning kan antage forskellig form, i de følgende afsnit sondres mellem de tilfælde, hvor rådssøgende er blevet orienteret om sin retsstilling og tilfælde, hvor rådssøgende er blevet vejledt, det vil sige, hvor rådssøgende selv skal foretage sig noget efterfølgende som fx at skrive et brev eller en klage.

Det er kun yderst sjældent at der er ydet retshjælp i form af teknisk bistand, som fx hjælp til at udfylde en blanket eller lignende. Disse tilfælde behandles ikke nærmere i denne sammenhæng.

7.2.1.rådssøgende er blevet orienteret om sin retsstilling

Rådssøgendes retshjælpsbehov har tilsyneladende her primært været, at få afklaret sin retsstilling.

Tabel 7.2.1.1

Rådssøgende er blevet orienteret om sin retsstilling fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Samlede retshjælpsinstitutioner	430 45,6 %	511 46 %
Alle advokatvagter	31 27,2 %	31 24,8 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Der er procentuelt flest, der har modtaget orientering om deres retsstilling i retshjælpsinstitutionerne. Det er lidt flere kvinder end mænd, der har modtaget denne form for retshjælp i retshjælpsinstitutionerne, mens det omvendte er tilfældet i advokatvagterne.

Tabel 7.2.1.2

Den rådssøgende er blevet orienteret om sin retsstilling fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
--	------	--------

Århus retshjælp	377 63,8 %	459 67,9 %
København retshjælp	24 20,2 %	23 18,4 %
Gellerups retshjælp	23 32,9 %	15 38,5 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabellen viser markante forskelle mellem de tre retshjælpsinstitutioner. Det det procentuelt klart er flest, der modtager hjælp i form af orientering om sin retsstilling i Århus Retshjælp, mens den procentmæssige andel, der får denne hjælp i Københavns Retshjælp er betydeligt mindre.

Tabel 7.2.1.3

Rådssøgende er blevet orienteret om sin retsstilling fordelt på aldersgrupper og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Samlede retshjælpsinstitutioner	21 58,3 %	210 48,1 %	223 49 %	232 45,8 %	136 40,7 %	58 41,7 %
Alle advokatvagter*	3 33,3 %	12 48 %	4 12,5 %	10 15,6 %	13 27,1 %	8 25,8 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Det er for begge typer af retshjælpstilbud især de yngre grupper af rådssøgende, der bliver orienteret om deres retsstilling. Her er der også markante forskelle mellem de to typer af retshjælpstilbud – dette gælder i særlig grad gruppen af 15-19 årige og gruppen af 40-49 årige, hvor der er en procentuelt noget større andel der får en orientering om sin retsstilling.

Tabel 7.2.1.4

Den rådssøgende er blevet orienteret om sin retsstilling fordelt på aldersgrupper og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp	17 70,8 %	191 67,5 %	205 70,4 %	201 65,5 %	121 61,1 %	49 59,8 %
Københavns retshjælp*	2 100 %	8 12,9 %	11 23,9 %	11 22,9 %	6 15 %	3 20 %
Gellerup retshjælp	2 50 %	9 42,9 %	6 25 %	14 40 %	2 16,7 %	4 57,1 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Der er for alle aldersgrupperne store forskelle mellem retshjælpsinstitutionerne. I Århus Retshjælp er det for alle grupperne 60-70 % af de rådssøgende, der får hjælp i form af orientering om deres retsstilling, mens der er meget stor variation i procentandelen af de respektive aldersgrupper i de to andre retshjælpsinstitutioner.

Tabel 7.2.1.5

Rådssøgende er blevet orienteret om sin retsstilling fordelt på uddannelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Samlede retshjælpsinstitutioner**	149 42,3 %	633 45,8 %	142 55,5 %
Alle advokatvagter	18 36 %	35 23,8 %	6 22,2 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I retshjælpsinstitutionerne er det især de højtuddannede, der får hjælp i form af orientering om deres retsstilling, mens det i advokatvagterne især er gruppen af lavt uddannede.

Når man ser på data fra de enkelte retshjælpsinstitutioner ses, at der er stor variation for uddannelsesgrupperne i Københavns Retshjælp og Gellerupparkens Retshjælp, mens det for alle tre uddannelsesgrupper er 65-70 % af de rådssøgende i Århus Retshjælp, der bliver orienteret om deres retsstilling.

Tabel 7.2.1.6

Den rådssøgende er blevet orienteret om sin retsstilling fordelt på uddannelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Århus retshjælp	126 64,6 %	572 66,9 %	128 68,1 %
Københavns retshjælp	11 22,9 %	28 17,3 %	8 33,3 %
Gellerups retshjælp	10 25 %	18 39,1 %	5 62,5 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Der ses nogen forskelle for beskæftigelsesgrupperne i begge typer af retshjælpstilbud. I advokatvakterne er det en procentmæssig større andel af de uddannelsessøgende og kontanthjælpsmodtagere, der bliver orienteret om deres retsstilling, mens netop gruppen af kontanthjælpsmodtagere sammen med gruppen af førtidspensionister og efterlønsmodtagere er de grupper, der Procentuelt udgør en mindre andel for retshjælpsinstitutionerne.

Tabel 7.2.1.7

Rådssøgende er blevet orienteret om sin retsstilling fordelt på beskæftigelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Samlede retshjælpsinstitutioner**	49 53,8 %	370 46,5 %	146 51 %	84 35,6 %	63 51,2 %	138 48,1 %	80 39,4 %
Alle advokatvakter	4 22,2 %	29 24,2 %	6 35,3 %	3 20 %	10 31,3 %	5 23,8 %	4 36,4 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I den følgende tabel er forskellene mellem retshjælpsinstitutionerne søgt synliggjort.

Tabel 7.2.1.8

Den rådssøgende er blevet orienteret om sin retsstilling fordelt for beskæftigelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelsessøgende	førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Århus retshjælp	45 71,4 %	333 68,1 %	136 69 %	72 55,8 %	56 72,7 %	124 66 %	124 66 %
Københavns retshjælp	3 50 %	15 18,5 %	7 18,9 %	5 14,7 %	3 21,4 %	7 24,1 %	6 15,8 %
Gellerups retshjælp	1 14,3 %	14 60,9 %	2 28,6 %	5 26,3 %	5 26,3 %	3 27,3 %	11 29,7 %

							%	
--	--	--	--	--	--	--	---	--

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabellen viser, at det i Århus Retshjælp for alle beskæftigelsesgrupper er omtrent 70 % af de rådssøgende, der modtager orientering om deres retsstilling – dog er procentandelen for førtidspensionister og efterlønsmodtagere noget mindre. Der er i de to andre retshjælpsinstitutioner store variationer mellem de forskellige beskæftigelsesgrupper. I Københavns Retshjælp er det især gruppen af førtidspensionister og efterlønsmodtagere, der afviger, idet det procentuelt er en mindre andel af denne gruppe, der bliver orienteret om deres retsstilling. I Gellerupparkens Retshjælp er det især gruppen af lønmodtagere der får denne hjælp.

7.2.2 Rådssøgende er blevet vejledt

Den rådssøgende har i disse tilfælde modtaget vejledning. Her er sagen således ikke afsluttet som sådan, men det forventes, at den rådssøgende med den modtagne hjælp selv er i stand til at gøre det videre fornødne i sagen.

Tabel 7.2.2.1

Rådssøgende er blevet vejledt fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Samlede retshjælpsinstitutioner	304 32,2 %	350 31,5 %
Alle advokatvagter	13 11,4 %	9 7,2 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Der er en større andel af rådssøgende i retshjælpsinstitutionerne der modtager denne form for retshjælp end i advokatvagterne. Der er lidt flere mandlige end kvindelige rådssøgende i advokatvagterne, der får denne hjælp, mens der ikke er nogen særlig forskel mellem kønnene for retshjælpsinstitutionernes vedkommende.

Tabel 7.2.2.2

Den rådssøgende er blevet vejledt fordelt på køn og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Mand	Kvinde
Århus retshjælp	270	319

	45,7 %	47,2 %
København retshjælp	18 15,1 %	14 11,2 %
Gellerups retshjælp	11 15,7 %	4 10,3 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I Århus Retshjælp er det knapt halvdelen der modtager vejledning, mens procentandelen i de andre retshjælpsinstitutioner er betydeligt lavere. Her er der lidt flere mænd der modtager vejledning end kvinder.

Tabel 7.2.2.3

Rådssøgende er blevet vejledt fordelt på aldersgrupper og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Samlede retshjælpsinstitutioner	7 19,4 %	145 33,2 %	158 34,7 %	172 34 %	98 29,3 %	39 28,1 %
Alle advokatvagter*	0	5 20 %	3 9,4 %	1 1,6 %	3 6,3 %	5 16,1 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I retshjælpsinstitutionerne er det omtrent en tredjedel af de rådssøgende i alle aldersgrupper, der modtager vejledning. Andelen er noget mindre for de helt unge rådssøgende. Der er nogen variation for aldersgrupperne i advokatvakterne – men her er der tale om relativt få henvendelser.

Tabel 7.2.2.4

Den rådssøgende er blevet vejledt fordelt på aldersgrupper og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69
Århus retshjælp	7 29,2 %	135 47,7 %	145 49,8 %	151 49,2 %	88 44,4 %	33 40,2 %
Københavns retshjælp	0	6 9,7 %	9 19,6 %	6 12,5 %	5 12,5 %	2 13,2 %
Gellerup retshjælp	0	1 4,8 %	3 12,5 %	8 22,9 %	0	3 42,9 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

I Århus Retshjælp er det for alle aldersgrupper, undtagen de helt unge råde-søgende, omkring 40-50 % der modtager vejledning. I Københavns Rets-hjælp er det 10-20 %, mens % andelen varierer mere i Gellerupparkens Retshjælp. Her er der en tendens til at jo ældre den råde-søgende er, jo oftere ydes retshjælpen i form af vejledning.

Tabel 7.2.2.5

Råde-søgende er blevet vejledt fordelt på uddannelse og efter hvor den råde-søgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Samlede Retshjælpsinstitutio- ner*	98 27,8 %	441 31,9 %	103 40,2 %
Alle advokatvagter	5 10 %	14 9,5 %	2 7,4 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Tabel 7.2.2.6

Den råde-søgende er blevet vejledt fordelt på uddannelse og efter hvor den råde-søgende har henvendt sig

	Lav	Mellem	Høj
Århus retshjælp	87 44,6 %	398 46,5 %	95 50,5 %
Københavns rets- hjælp	6 12,5 %	22 13,6 %	4 16,7 %
Gellerups rets- hjælp*	2 5 %	7 15,2 %	3 37,5 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Der er en tendens til at jo højere uddannelse råde-søgende har, jo oftere vej-ledes denne. Der er markant forskelle mellem de tre retshjælpsinstitutioner, idet andelen der vejledes er betydeligt større i Århus Retshjælp.

Tabel 7.2.2.7

Råde-søgende er blevet vejledt fordelt på beskæftigelse og efter hvor den råde-søgende har henvendt sig

	Selv- stæn- dig	Løn- mod- tager	Uddannel- ses- søgende	førtidspensio- nist/ efterløn	Folke- pensionist	Dag- penge	Kon- tant- hjælp
Samlede rets-	35 38,5 %	261 32,8 %	101 35,3 %	53 22,5 %	42 34,1 %	101 35,2 %	56 27,6 %

hjelps- institutio- ner*							
Alle advo- katvagter	2 11,1 %	8 6,7 %	1 5,9 %	1 6,7 %	6 18,8 %	3 14,3 %	1 9,1 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Af tabellen ses, at gruppen af rådssøgende førtidspensionister og efterlønsmodtagere i retshjælpsinstitutionerne ikke så ofte modtager hjælp i form af vejledning, som de øvrige beskæftigelsesgrupper. I advokatvagterne er det gruppen af folkepensionister, der procentuelt oftest får denne form for retshjælp.

Tabel 7.2.2.8

Den rådssøgende er blevet vejledt fordelt for beskæftigelse og efter hvor den rådssøgende har henvendt sig

	Selv- stændig	Løn- mod- tager	Uddannel- ses-søgende	førtidspensio- nist/ efterløn	Folke- pensio- nist	Dag- pen- ge	Kon- tant- hjælp
Århus retshjælp	33 52,4 %	236 48,3 %	94 47,7 %	45 34,9 %	39 50,6 %	93 49,5 %	44 41,9 %
Køben- havns retshjælp	1 6,7 %	10 12,3 %	5 13,5 %	4 11,8 %	1 7,1 %	4 13,8 %	6 15,8 %
Gellerups retshjælp	1 14,3 %	6 26,1 %	1 14,3 %	3 15,6 %	0	0	4 10,8 %

*** signifikant på et 0,001 niveau, ** signifikant på 0,01 niveau, * signifikant på et 0,05 niveau

Det kan ses af den ovenstående tabel, at der er forskel mellem retshjælpsinstitutionerne. I Århus Retshjælp er det 40-50 % af de rådssøgende, der modtager vejledning, mens andelen for gruppen af førtidspensionister og efterlønsmodtagere er noget lavere. I Københavns Retshjælp er procentandelen for gruppen af kontanthjælpsmodtagere og uddannelsessøgende højere end for de andre beskæftigelsesgrupper, mens det i Gellerupparkens Retshjælp oftest er gruppen af lønmodtagere, der modtager vejledning.

7.3. Rådssøgende afvist

Der kan være forskellige grunde til, at den rådssøgende afvises. I spørgeskemaet er der følgende muligheder for afkrydsning:

- Spørgsmålet er udenfor retshjælpens sagsområde
- Der er ikke tale om et juridisk problem
- Anden årsag

Her er alene besvarelser for Århus Retshjælp der er taget med. Der er generelt kun få rådssøgende, der afvises, og der er for de øvrige retshjælpstilbud tale om så få tilfælde, at det ikke giver mening at inddrage dem i denne sammenhæng.

Tabel 7.3.1
Afvisningsgrunde i Århus Retshjælp fordelt på køn

	Mand	Kvinde
Udenfor sagsområde	26 33,3 %	34 37,4 %
Ikke juridisk problem	29 37,2 %	31 34,1 %
Anden grund	23 29,5 %	26 28,6 %

Signifikansniveau for den samlede tabel: 0,853

Der er flere kvinder end mænd der afvises, fordi spørgsmålet falder udenfor retshjælpens sagsområde, mens mandlige rådssøgende oftere afvises, fordi der ikke er tale om et juridisk problem.

Der er ikke nogen tydelig sammenhæng mellem alder og afvisningsgrunde. Det er dog en relativt stor andel af de helt unge der afvises, fordi deres henvendelse falder udenfor retshjælpens sagsområde, mens procentandelen af gruppen af 60-69 årige, der afvises, fordi problemet ikke er juridisk, er relativt stor.

Tabel 7.3.2
Afvisningsgrunde i Århus retshjælp fordelt på alder

	15-19 år	20-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-69 år
Udenfor sagsområde	2 66,7 %	8 25,8 %	10 29,4 %	18 37,5 %	11 42,3 %	7 28,9 %
Ikke juridisk pro-	1 33,3 %	14 45,2 %	10 29,4 %	15 31,3 %	5 19,2 %	10 55,6 %

blem						%
Anden grund	0	9	14	15	10	1
		29 %	41,2 %	31,3 %	38,5 %	5,6 %

Signifikansniveau for den samlede tabel: 0,156

Tabel 7.3.3

Afvisningsgrunde i Århus retshjælp fordelt på uddannelse

	Lav	Mellem	Høj
Udenfor sagsområde	8 28,6 %	40 36 %	11 39,3 %
Ikke juridisk problem	10 35,7 %	39 35,1 %	9 32,1 %
Anden grund	10 35,7 %	32 28,8 %	8 28,6 %

Signifikansniveau for den samlede tabel: 0,918

Der er en større andel af de højtuddannede, der afvises, fordi spørgsmålet falder udenfor retshjælpens sagsområde, end for de andre uddannelsesgrupper, mens der er lidt flere blandt de lavt og mellem uddannede der afvises, fordi der ikke er tale om et juridisk problem.

Tabel 7.3.4

Afvisningsgrunde i Århus retshjælp fordelt på beskæftigelse

	Selvstændig	Lønmodtager	Uddannelses-søgende	førtidspensionist/ efterløn	Folkepensionist	Dagpenge	Kontanthjælp
Uden for sagsområde	7 53,8 %	22 37,9 %	8 28,6 %	8 42,1 %	5 38,5 %	7 36,8 %	4 21,1 %
Ikke juridisk problem	3 23,1 %	13 22,4 %	12 42,9 %	8 42,1 %	8 61,5 %	7 36,8 %	8 42,1 %
Anden grund	3 23,1 %	23 39,7 %	8 28,6 %	3 15,8 %	0	5 26,3 %	7 36,8 %

Signifikansniveau for den samlede tabel: 0,126

Blandt de selvstændigt erhvervsdrivende rådssøgende i Århus Retshjælp er andelen, der afvises, fordi spørgsmålet er udenfor retshjælpens sagsområde, markant større end for andre afvisningsgrunde. For grupperne af kontanthjælpsmodtagere og folkepensionister er afvisning, fordi der ikke er tale om et juridisk problem, meget hyppigere.

7.4. Rådssøgende henvist til at søge hjælp andetsteds

Her undersøges de tilfælde, hvor retshjælpstilbuddet har henvist den rådssøgende til at søge hjælp et andet sted. Det sker generelt kun i få tilfælde. Af den følgende tabel ses, at henvisningshyppigheden er højere for advokatvagterne end for retshjælpsinstitutionerne. Dette kan måske hænge sammen med, at advokatvagterne ikke kan indlede sagsbehandling.

Der sker oftest henvisning til Retten eller til kommune eller statsamt (nu statsforvaltningen). Der er ingen rådssøgende i undersøgelsen, der er blevet henvist til advokat.

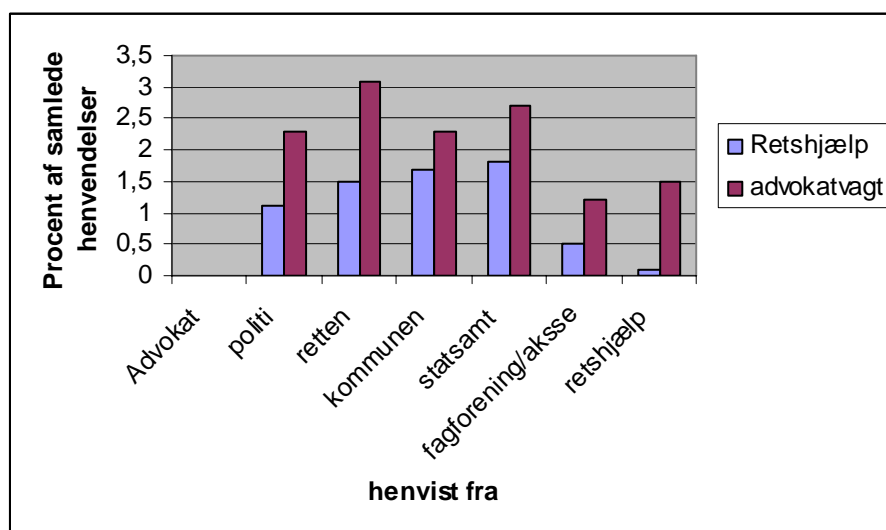
Tabel 7.4.1

Fordelingen af de rådssøgende, der er blevet henvist fra henholdsvis retshjælp og advokatvagter

	Retshjælp	Advokatvagt
Advokat	0	0
Politi	1,1 %	2,3 %
Retten	1,7 %	3,1 %
Kommunen	1,7 %	2,3 %
Statsamt	1,8 %	2,7 %
Fagforening/A-kasse	0,5 %	1,2 %
Retshjælp/advokatvagt	0,1 %	1,5 %

Figur 7.4.2

Illustration over fordelingen af de rådssøgende, der er blevet henvist fra henholdsvis retshjælp og advokatvagter

8) Hvem er modpart?

Der er i spørgeskemaet spurgt om, hvem der er den rådssøgendes modpart.

Den følgende tabel viser resultaterne såvel for de to typer af retshjælpstilbud som for de enkelte retshjælpsinstitutioner.

Tabel 8.1.

Fordelingen af sager mod modpart opdelt efter retshjælpsinstitutioner og modpartens karakter

	Ligeværdige parter	Forvaltningsmyndighed	Erhvervsdrivende
Århus retshjælp	306 23,8 %	201 15,6 %	290 22,6 %
Københavns retshjælp	23 8,1 %	28 9,9 %	34 12 %
Gellerup	11 9,3 %	23 19,5 %	12 10,2 %
Silkeborg retshjælp	12 15,8 %	15 19,7 %	23 30,3 %
Silkeborg advokatvagt	10 17,5 %	2 3,5 %	4 7 %
Samlede advokatvagter	35 13,5 %	15 5,8 %	21 8,1 %
Samlede retshjælpsinstitutioner	354 16,6 %	267 12,5 %	360 16,8 %
Samlede kontorer	389 16,2 %	282 11,8 %	381 15,9 %

Af tabellen fremgår, at de fleste af sagerne i advokatvagterne har ligeværdige parter, mens billedet for retshjælpsinstitutionerne er noget forskelligt. I Århus Retshjælp er andelen af sager, hvor modparten er en forvaltningsmyndighed klart mindre, mens det omvendte er tilfældet i Gellerupparkens Retshjælp. Her er der klart flest sager, hvor en forvaltningsmyndighed er modpart. I Københavns Retshjælp og Silkeborgs Retshjælp er andelen af sager med en erhvervsdrivende modpart større end de andre steder. I Silkeborg Advokatvagt er det derimod sager med ligeværdige parter, der er flest af.

9) Konklusion

Denne delrapport omhandler afrapportering af en empirisk undersøgelse foretaget i en række udvalgte retshjælpstilbud.

Undersøgelsens formål er at give et billede af de eksisterende retshjælpstilbud, herunder hvem der benytter de forskellige retshjælpstilbud, hvilket forhåndskendskab de rådssøgende har til disse retshjælpstilbud, samt hvorfra dette kendskab stammer. Det undersøges, hvorvidt der er forskelle i hvilke rådssøgende, der benytter de forskellige retshjælpstilbud. Endvidere belyses, hvad det er for sagstyper, der rettes henvendelse om, samt hvilken form for retshjælp der ydes.

Undersøgelsen viser, at der på en række punkter er forskelle mellem de to typer af retshjælpstilbud, henholdsvis retshjælpsinstitutionerne og advokatvakterne. Det fremgår også af undersøgelsen, at der er store forskelle mellem de forskellige grupper af rådssøgende – faktisk på alle punkter af undersøgelsen.

I det følgende gengives nogle af hovedresultaterne fra undersøgelsen.

Undersøgelsen viser, at der er lidt flere kvinder (53,9 %) end mænd (46,1 %) der bruger retshjælpstilbuddene.

Der er en klar tendens til, at de unge aldersgrupper og de ældre aldersgrupper er underrepræsenterede i populationen af rådssøgende. Aldersgruppen 40-49årige er derimod markant overrepræsenteret.

Sammenfattende ses, at gruppen af mellem uddannede udgør langt den største andel af de rådssøgende. De mellem uddannede er overrepræsenterede i forhold til befolkningsgrundlaget.

For Århus Retshjælp ses en generel overrepræsentation af højtuddannede i forhold til lavt uddannede. Gymnasiale og mellemlange videregående er overrepræsenteret i Københavns Retshjælp. For Gellerupparkens Retshjælp er billedet derimod, at de lavt uddannede er overrepræsenteret. Det samme gælder for Silkeborg Advokatvagt, mens det for de i øvrigt medvirkende advokatvakter er de højtuddannede, der er klart overrepræsenteret.

Lønmodtagere udgør klart den største gruppe af rådssøgende, idet godt 48 % af alle retshjælpsbrugerne er lønmodtagere. Selvom lønmodtagere udgør

klart den største gruppe af rådssøgende, er der dog tale om en underrepræsentation i forhold til befolkningsgrundlagene i de respektive kommuner. Førtidspensionister, efterlønsmodtagere, dagpengemodtagere og kontant-hjælpsmodtagere er derimod lidt overrepræsenterede.

Gennemsnitsindkomsten blandt de rådssøgende i retshjælpsinstitutionerne er generelt lavere end gennemsnitsindkomsten i den pågældende kommune. Det er cirka 2/3 af de rådssøgende i Århus Retshjælp og Gellerupparkens Retshjælp, der har indkomster, der ligger under kommunegennemsnittet. For Københavns Retshjælp er det 3/4 af de rådssøgende, der ligger under kommunegennemsnittet.

De fleste rådssøgende har deres kendskab til retshjælpsinstitutionerne, fordi de enten selv tidligere har benyttet disse, eller fordi familie, venner og bekendte har anvendt retshjælpen. For advokatvagternes vedkommende er det helt overvejende andres brug af dette retshjælpstilbud og annoncer, der er primærkilde til kendskab til advokatvagten. For kvindernes vedkommende spiller avisomtale også en betydelig rolle.

Undersøgelsen viser, at der er store forskelle i de forskellige aldersgruppers kilder til kendskab til retshjælpstilbuddene. For de yngste grupper af rådssøgende er det primært familiens, venners eller bekendtes brug af det pågældende retshjælpstilbud og internettet, der er kilden til kendskab. I aldersgruppen 30-49årige er der forskelle i kilderne til kendskabet til de to typer af retshjælpstilbud, idet kendskab til retshjælpsinstitutionerne kommer fra egen eller families, venners eller bekendtes brug heraf. Kendskab til advokatvagten hidrører oftere fra internet, avisomtale eller annoncer. For de ældre aldersgrupper har annoncer og avisomtaler større betydning end for de yngre aldersgrupper.

Avisomtale har større betydning i forhold til lavt uddannede, mens internettet er kilde til kendskab for fortrinsvis for højt uddannede. Det er især uddannelsessøgende og selvstændigt erhvervsdrivende, der har deres kendskab fra internettet. For folkepensionister, dagpengemodtagere og kontant-hjælpsmodtagere spiller annoncer for institutionen også en rolle.

Der er generelt en større andel af de rådssøgende, der har tidligere erfaring fra besøg i en retshjælpsinstitution end fra advokatvagten.

Det er bemærkelsesværdigt få rådssøgende, der har tidligere erfaring med hjælp fra kommunen. Dette gælder for begge typer af retshjælpstilbud. Dette er tankevækkende henset til, at en del af sagstyperne, der danner grundlag for henvendelsen til retshjælpen, klart forudsætter kontakt til kommunen.

Der er en generel tendens til jo ældre den rådssøgende er, jo større erfaring med retshjælp.

Med hensyn til, hvilke problemer – eller hvilket retshjælpsbehov – der danner grundlag for henvendelsen ses, at der er store forskelle mellem de to typer af retshjælpstilbud, idet henvendelser om lejeretlige spørgsmål udgør en langt højere andel af henvendelserne i retshjælpsinstitutionerne end i advokatvagnerne. Der er relativt mange henvendelser om arv og skifte i advokatvagnerne.

Undersøgelsen viser, at der procentmæssigt er flere kvinder, som henvender sig, når det drejer sig om familieret og lejeforhold, mens der er cirka lige mange mænd og kvinder, som henvender sig angående arv og skifte ved dødsfald og arbejdsmarkeds- og sociallovgivning. Der ses et skift i den procentmæssige andel mellem mænd og kvinder, når det drejer sig om kontraktforhold og andre forhold – her er der procentmæssigt flere mænd som henvender sig.

De forskellige aldersgrupper henvender sig med meget forskellige sagstyper. For de helt unge drejer henvendelserne til retshjælpsinstitutionerne sig om lejeret og kontraktsret og i advokatvagnerne om arbejds- og sociallovgivningen, mens fx familieretlige spørgsmål fylder temmelig meget hos de 30-60 årige. Det er især de ældre aldersgrupper, der har spørgsmål angående arv og skifte. Disse forskelle er ikke overraskende, men har en klar sammenhæng med de rådssøgendes generelle livssituation.

Sammenfattende bemærkes, at der overordnet set er der stor forskel på de rådssøgendes uddannelsesmæssige baggrund for de forskellige sagskategorier. For arbejdsmarkeds- og sociallovgivning og kontraktforhold er der procentmæssigt flest lavt uddannede, som har henvendt sig. For familieret og arv og skift ved dødsfald er det procentmæssigt flest med en mellemlang uddannelse, der har henvendt sig. Ved lejeforhold er der procentmæssige flest højt uddannede, som har henvendt sig.

I Århus Retshjælp indledes sagsbehandling i omtrent en femtedel af sagerne, mens det for Københavns Retshjælp og Gellerupparkens Retshjælp er cirka en tredjedel af henvendelserne, der medfører egentlig sagsbehandling.

I alle de tre retshjælpsinstitutioner er det især de lavt uddannede, der får indledt sagsbehandling. Det er forskellige beskæftigelsesgrupper, der oftest indledes sagsbehandling for, i de forskellige retshjælpsinstitutioner. I Århus Retshjælp er det førtidspensionister og efterlønsmodtagere og uddannelsessøgende, der oftest får retshjælp i form af sagsbehandling. I Københavns Retshjælp er det især folkepensionister, dagpengemodtagere og lønmodtage-

re, mens det i Gellerupparkens Retshjælp er en stor andel af de selvstændigt erhvervsdrivende rådssøgende og de uddannelsessøgende, der får hjælp i denne form.

Det er en ganske betragtelig andel af henvendelserne, der afsluttes efter en enkelt mundtlig rådgivning. For begge typer retshjælpstilbud afsluttes sagen med rådgivning procentuelt mere for gruppen af højtuddannede. Der er en tendens til at jo højere uddannelse rådssøgende har, jo oftere vejledes denne. Der er markant forskelle mellem de tre retshjælpsinstitutioner, idet andelen der vejledes er betydeligt større i Århus Retshjælp.

Undersøgelsen viser således, at der er store forskelle mellem de forskellige grupper af rådssøgende og mellem de forskellige retshjælpsinstitutioner og retshjælpstilbud.

Rapportens resultater indgår i et større forskningsprojekt om Retshjælp i Danmark.